

PORTFOLIO PEDAGOGA AKTIVNÍHO OBČANSTVÍ

**Místní akční plán rozvoje
vzdělávání ve městě Brně II**

reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0011817

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OBSAH

1. DISKUZNÍ AKTIVITY NA RŮZNÁ SPOLEČENSKOVĚDNÍ TÉMATA.....	4
1.1 Metoda ABC.....	4
1.1.1 Koronavirus.....	4
1.1.2 Demokracie.....	6
1.1.3 Demokracie.....	7
1.2 IWALK.....	10
1.3 Kvality diskuzního kruhu.....	12
1.4 Otázky lokálního a globálního charakteru.....	14
1.5 Diskuzní papírky.....	19
1.6 Pro/kontra diskuze.....	20
1.6.1 Vztahy mezi lidmi – problém nesnášenlivosti.....	20
1.6.2 O trestu smrti.....	22
1.7 Morální dilema.....	24
1.8 Karika.....	26
1.9 Vizitky/erby.....	28
2. PRÁVNÍ GRAMOTNOST.....	31
2.1 Právní bingo.....	31
2.2 Závažnost trestných činů.....	33
3. FINANČNÍ GRAMOTNOST.....	36
3.1 Rodinný rozpočet.....	36
3.2 ABC / Participativní rozpočet do škol.....	38
3.3 Peníze a skrupule.....	40
3.4 Spravedlivé dělení.....	43
4. MEDIÁLNÍ GRAMOTNOST.....	45
4.1 Product placement.....	45
4.2 Titulky.....	47
4.3 Fake news.....	50
4.3.1 Mediální sdělení - Fake news.....	50
4.3.2 Pravda nebo lež.....	53
4.4 Obraz v sociálních sítích.....	55
4.5 Užití Instagramu a Twitteru.....	58
Tým řešitelů.....	60

ANOTACE

Součástí projektu „Místní akční plán rozvoje vzdělávání ve městě Brně II“ byly aktivity implementační oblasti „Kompetence pro demokratickou kulturu“, se zaměřením na rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků. Cílem těchto aktivit byla tvorba a rozvoj metod výchovně vzdělávacího procesu směřující k podpoře sociálních kompetencí, prosociální orientace a aktivního občanství dětí a žáků, k vytváření etických hodnot žáků, podpora zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků využívat komplexní vzdělávací formy v občanském vzdělávání, posilování sociální role pedagogů ve výchově apod.

Aktivity probíhaly pod vedením metodického týmu, který po dobu realizace projektu provázel a podporoval učitele občanské výchovy na 18 brněnských školách, které se do této implementační oblasti na základě svého zájmu zapojily.

Na základě praktické práce se žáky, kterou zapojení učitelé v různých aktivitách zaznamenávali, vzniklo vzorové **Portfolio pedagoga aktivního občanství**, jenž může být zdrojem aktivit a inspirací pro další učitele výchovy k občanství ve městě Brně.

Portfolio obsahuje průřez tématy a aktivitami, se kterými metodický tým a zapojení učitelé pracovali. Portfolio je o to cennější, že obsahuje autentické zkušenosti učitelů z práce se žáky a dává tak možnost realizovat popisované aktivity kvalitněji.

Věříme, že tento výstup projektu bude užitečný pro učitele občanské výchovy na základních školách v Brně i na školách mimobrněnských.

1. DISKUZNÍ AKTIVITY NA RŮZNÁ SPOLEČENSKOVĚDNÍ TÉMATA

1.1 Metoda ABC

1.1.1 Koronavirus

Název/téma aktivity	Koronavirus
Zpracoval/a	Mgr. Kateřina Pekařová
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	Žák dokáže rozlišit faktické a fiktivní informace, orientuje se ve světě mediálních sdělení. VO-9-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím. Kompetence komunikativní, kompetence občanské, kompetence k učení.
Forma/metoda	Diskuze, vysvětlování, samostatná/skupinová práce.
Pomůcky	PC, připojení k internetu, papír, tužka
Postup	<p>Metoda ABC může být evokační nebo reflektivní metoda. Je zaměřená na asociace k danému tématu.</p> <p>1. Úvod</p> <p>Začneme motivační částí k současnému stavu (v našem případě to bylo omezení v době koronaviru). Pobavíme se o momentálních okolnostech a skutečnostech.</p> <p>Učitel napíše na tabuli nebo velký flip libovolný pojem týkající se probíraného tématu (v našem případě to bylo slovo KORONAVIRUS). Žáci se mohou rozdělit do skupin nebo zůstat celá třída pohromadě.</p> <p>2. Diskuze</p> <p>Slovo se napíše vodorovně a žáci k němu svisle připojují slova, která souvisejí s danou problematikou a současně se hodí do schématu našeho slova.</p> <p>Pokud je třeba, může učitel něco dovysvětlit, poupravit atd.</p> <p>3. Závěr</p> <p>Na závěr žáci ve skupinách prezentují své výtvary. Mohou se pochlubit peprnými slovíčky, odůvodnit, proč je napadlo to a to slovo a jak se jim podařilo přesvědčit žáky ve skupině, že použijí právě jejich slovo.</p>
Doporučení pro realizaci	Metoda se dá použít prakticky za jakýchkoliv podmínek, jde v podstatě o jakýsi brainstorming. Práce může být individuální i skupinová.

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivita byla využita v devátém ročníku při online výuce. Hodinu jsme začali motivační částí, ve které jsme se bavili o současném pandemickém stavu a jeho úskalích. Bylo by vhodné se rozdělit do skupinek, ale při online výuce je jednodušší pracovat společně, takže jsem promítal obrazovku, kde jsem měl zapnutý program „malování“ a žáci doplňovali svisle slova.

			Z																			
			D						O													
			R						Č	P												
			A						K	O												C
			V			R			V	O	L					M						E
		K	O	R	O	N	A	V	I	R	U	S										
		A	T	O	U	A	K	Á	T	E	T	T										
		R	N	Z	Š	Ř	C	N	I	S	A	O										
		A	I	V	K	Í	Í	Í	K	P	C	V										
		N	C	O	A	Z	N			A	I	E	Á									
		T	T	L		E	A					R										N
		É	V	Ň		N						Á										Í
		N	Í	O		Í						T										
		A		V								O										
				Á								R										
				N																		
				Í																		

1.1.2 Demokracie

Název/téma aktivity	Demokracie
Zpracoval/a	Mgr. Kateřina Pekařová
Cíl aktivity	Reflexe tématu Demokracie
Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.
Forma/metoda	Diskuze, práce ve dvojicích
Pomůcky	Papír A4, pastelky
Postup	Do dvojic dostanou žáci papír. Doprostřed napíší DEMOKRACIE a společně na každé písmeno vymyslí slovo, které se demokracie týká. (cca 10 min) Každá dvojice svůj výtvar představí ostatním. (5 min) Společná reflexe aktivity a diskuze nad pojmy, které žáci napsali. (5min)
Doporučení pro realizaci	Tato aktivita se dá využít jako reflexe nebo i evokace. Před společným sdílením mohou žáci nejdříve své nápady sdílet s další dvojicí. Mohou hledat i stejné nápady u ostatních, zapisovat si rozdílné.

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivitu jsem použila pro zopakování tématu demokracie v 7. ročníku. Žáci pracovali dobře a rychle, neměli problémy vymýšlet vhodná slova. Nepotřebovali ani 10 minut určeného času. Objevovala se slova jako občané, vláda, moc lidu, dobro atd. Po prezentování nápadů si žáci vzpomněli ještě na další slova. Tato aktivita mi pro zopakování přišla vhodná, ale možná bych příště použila něco náročnějšího, kde by žáci mohli více využít své nabyté vědomosti. Aktivita by mohla být vhodnější pro evokaci tématu.

Podruhé jsem aktivitu uvedla v 6. ročníku, kde jsme si o demokracii pouze lehce povídali. Tentokrát jsem aktivitu použila jako evokační. Žáci se znovu rozdělili do dvojic, napsali si doprostřed papíru demokracie a začali pracovat. Pouze tři dvojice byly hotové v časovém limitu 10 minut. Zbývající se tedy seskupili do čtveřic, své nápady spolu sdíleli a zkusili přijít na další slova. Každá čtveřice pak poslala jednoho mlučícího, který jejich práci prezentoval.

V této variantě mi aktivita přišla efektivnější, pouze byla delší. Žáci spolu museli více komunikovat a více se zamýšlet nad probíraným tématem. Objevovala se slova jako svoboda, cestování, peníze atd.

1.1.3 Demokracie

Název/téma aktivity	Demokracie
Zpracoval/a	Ing. Pavlína Trumpešová
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. Kompetence občanské, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.
Forma/metoda	Práce s textem, práce ve dvojicích.
Pomůcky	Pracovní list Demokracie pro každou dvojici, psací potřeby, PC s hudebním reproduktorem, záznam písně Karla Kryla „Demokracie rozkvétá“ odkaz: https://www.youtube.com/watch?v=1qqFvEQ42o .
Postup	Žáci pracují ve dvojicích dle zasedacího pořádku. V případě, že sedí žáci samostatně, určí vyučující spolupracující dvojice. Každá dvojice má svůj pracovní list. Vyučující přehraje žákům záznam písně Karla Kryla „Demokracie rozkvétá“ a následně ho nechá žáky dle zadání vyplňovat. Reflexe – vyučující se ptá jednotlivých dvojic na řešení. Vyvolaní žáci seznámí ostatní se svými odpověďmi. Ostatní žáci si kontrolují řešení, zda je podobné. a v případě odlišnosti je vyučující navede ke správnému řešení.
Doporučení pro realizaci	Doporučený čas na aktivitu 17 – 25 minut (dle počtu žáků a délky reflexe). Vhodné zařadit pro žáky 8. a 9. ročníků. V případě zájmu ze strany žáků je možné píseň pustit opakovaně.

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivitu Demokracie jsem vyzkoušela s žáky 8. ročníku. Celkový počet žáků 14, z toho 3 hoši.

Žáci již seděli ve dvojicích. Nejprve jsme zopakovali informace z předcházející hodiny týkající se tématu. Potom jsem rozdala do každé dvojice pracovní list „Karel Kryl – Demokracie“.

Společně jsme si přečetli a prošli jednotlivá zadání úkolů v pracovním listě, vždy jsem ještě vysvětlila, jak postupovat.

Následně jsem žákům pustila k poslechu píseň Karla Kryla Demokracie rozkvétá (odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=1qqFvEQ42o>).

Na vyplnění pracovního listu měli žáci stanovený čas 10 minut po poslechu. Žáci se na pracovní list soustředili a v časovém limitu ho měli všichni doplněný.

Vyvolávala jsem jednotlivé dvojice a ty nám nejprve řekly, jaké je jejich řešení jednotlivých úkolů. Začali jsme od úkolu 2 (1 jsme si nechali na závěr k diskuzi). V případě, že měl někdo jiné řešení, jsme se společně snažili určit to správné. Příliš chyb nebylo, jen občas v posledním úkolu, kdy měli spojit pojem s jeho vysvětlením.

Potom jsme se vrátili k prvnímu úkolu, kdy měli žáci napsat pocity, které v nich písnička vzbudila. Zdali se jim líbila či naopak nelíbila a s kterými uvedenými výroky souhlasí či nesouhlasí.

Všichni žáci se snažili aktivně zapojit. Ačkoli píseň hodnotili jako smutnou, i tak se jim líbila. Nakonec jsem na přání žáků píseň pustila ještě jednou a oni si ji i zazpívali.

Tato aktivita byla velmi příjemná. Celá aktivita včetně dvou poslechů nám zabrala 25 minut.

Příklady vyplněných pracovních listů – aktivita **Demokracie**:

Karel Kryl - Demokracie

Poslechni si písničku známého písničkáře Karla Kryla a poté zodpovězené otázky.

K dispozici - https://www.youtube.com/watch?v=_1qqFvEQ42o

1. Napiš, jaké pocity v tobě písnička vzbudila. Jak se ti líbila? S jakými výroky souhlasíš? Se kterými nesouhlasíš? Zkus se rozepsat co nejvíc.

<p>Píseň mi přišla vyprávěním vše co se dělo. Chápeš říci co si myslím. 1, Nic nevzbudila. 2, Píseň mi smutná. / 1, Nelíbila se (smutná). 2, stále Ho to ale chtěla být to něco krásný aby naučila. Souhlasím: Demokracie prospívá pragmaticky, povídají si povídají dějiny</p>	<p>Nesouhlasím: vše ostatní</p>
--	-------------------------------------

2. Doplně chybějící slova z písničky.

demokracie rozkvétá byt' s kosmetickou vadou.
 Ti, kteří kradli po léta dnes dvojnásobně kradli
 Ti, kdo nás léta týrali nás vyhazují z práce.
 A z těch kdo pravdu zpívali dnes nadělali zrádce.
 Ti, kdo nás léta týrali, nás vyhazují z práce.
 A z těch kdo pravdu zpívali dnes udělali zrádce

Slova k doplnění:

**majetky.
 pětky
 kradou.
 zrádce.
 Farář
 pravdu
 prospívá
 demokracie**

demokracie prospívá bez nás a pragmaticky.
 Brbláme spolu u piva, jak brblali jsme vždycky.

Farář nám slíbil nebesa a čeká na majetky.
 My nakrmíme forbesa za dvě či za tři průšvihy.
 Farář nám slíbil nebesa a čeká na majetky

Urči, zda z textu písničky plyne, že jsou dané výroky pravdivé či nepravdivé.

Demokracie nám přinesla možnost nejíst se u McDonalda.	Demokracie je člověk, který trpí žaludečními vředy.	Autor si myslím, že lidé jsou koně, protože nám demokracie dala nové stroje.	Demokracie nám vzala majetek.
Autor si myslím, že demokracie u nás je v rozkvětu a je vše v pořádku.	Autor se domnívá, že nám demokracie přinesla nové příležitosti a možnosti, není situace u nás úplně ideální.	Po nástupu demokracie církev očekává navrácení majetku.	Po nástupu demokracie můžeme v rádiu poslouchat jen Karla Gotta a Waldemara Matušku.
Nástup demokracie některé lidi nozměnili a zůstávají stejné nebo ještě horší.	Autor si myslí, že demokracie u nás neprospívá správným směrem.	Lidé se po nástupu demokracie stali lepšími.	Autor si myslím, že demokracie u nás je v krizi.

Pravdivé	Nepravdivé
Pravdivé výroky zakroužkuj žlutě.	Nepravdivé výroky zakroužkuj modře.

1.2 IWALK

Název/téma aktivity	IWALK
Zpracoval/a	Ing. Pavlína Trumpešová
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti. Kompetence občanské, kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní.
Forma/metoda	Práce s filmovým materiálem, práce ve dvojicích.
Pomůcky	Pracovní list Transport, psací potřeby, PC s reproduktorem a projektorem, interview: <ul style="list-style-type: none"> • Povolávání do transportů • Deportáční centrum Merhautova. Příchody • Deportáční centrum Merhautova. Odchody odkaz: https://sfi.usc.edu/content/brno-2-playlist
Postup	Učitel nejprve seznámí žáky s tématem a následně je nechá zhlédnout připravená videa z odkazu https://sfi.usc.edu/content/brno-2-playlist (Povolávání do transportů 4:15, Deportáční centrum Merhautova. Příchody 6:04, Deportáční centrum Merhautova. Odchody 5:41). Do dvojic je rozdáno pracovní list Transport a žáci ho následně vyplní (potřebná doba k vyplnění 5 minut). Reflexe: Učitel začne pokládat jednotlivé otázky a žáci čtou své odpovědi. Následně mohou jednotliví žáci vyjádřit své pocity, které v nich videa vyvolala, rozeberou s ostatními spolužáky situace, které je nejvíce zaujaly.
Doporučení pro realizaci	Vhodné pro starší žáky (9. ročník). Celkový čas i s dostatečným prostorem pro reflexy – 30 minut. Velmi citlivé téma i pro žáky, nutno zvážit, zda je třída dostatečně vyspělá. Nechat na vyhodnocení každého, zda chce vyjádřit své pocity.

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivitu IWALK jsem vyzkoušela s žáky 9. ročníku. Celkový počet přítomných žáků 16, dívek i chlapců vyrovnaný počet.

Nejprve jsem v krátkém úvodu seznámila žáky s tématem, upozornila jsem je, že po zhlédnutí krátkých zpravědí účastníků transportů budou vyplňovat ve dvojicích krátký pracovní list.

Nechala jsem žáky zhlédnout připravená videa z odkazu <https://sfi.usc.edu/content/brno-2-playlist> (Povolávání do transportů 4:15, Deportáční centrum Merhautova. Příchody 6:04, Deportáční centrum Merhautova. Odchody 5:41).

Tato videa jsem zvolila z důvodu spojení s Brnem.

Do dvojic jsem rozdala pracovní list Transport. Žáci měli na vyplnění limit 5 minut.

Potom jsem pokládala jednotlivé otázky a žáci četli své odpovědi.

Následně jednotliví žáci dostali možnost vyjádřit své pocity, které v nich videa vyvolala, rozebrali s ostatními spolužáky situace, které je zaujaly.

Nejvíce žáci řešili situaci, kdy měla být transportována dívka a její chlapec chtěl zůstat s ní, a proto si rychle zajistili svatební obřad.

Hodina byla velice poklidná, žáci byli spíše zaražení a překvapení z jednotlivých popisovaných situací.

Ukázka pracovního listu

Pracovní list – Transport

S čím pomáhala paní Markéta Nováková v zimě roku 1941?	Manželka porolín do transportu
Kdy a s kým byla poslána do Terezína paní Markéta Nováková?	Maminka, tatíček a dedeček v Praze 1942
Jak se lidé připravovali k transportu? Jakou hmotnost mohlo mít maximálně jejich zavazadlo?	Jelí si zůbr, Nabarvili si Povlečení na tmavou barvu maximálně 50 kg
Co si sebou do transportu vzala paní Bedřiška Felixová?	knížku Boženě Němcové BABČKA
Co musel zajistit pan Bedřich Süß, aby mohl jet v transportu se svou přítelkyní?	Papír že jsou manželé
Kde byli lidé umístěni před transportem z Brna?	na škole CHARBULOVA

1.3 Kvality diskuzního kruhu

Název/téma aktivity	Kvality diskuzního kruhu
Zpracoval/a	Mgr. et Mgr. Zdeněk Julínek
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích. Kompetence komunikační, kompetence občanské.
Forma/metoda	Práce s kritérii, skupinová práce, diskuze, vysvětlování
Pomůcky	Kritéria pro kvalitu diskuzního kruhu rozstříhaná na počet skupin ve třídě (ideálně zalaminována)
Postup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Společný úvod <ul style="list-style-type: none"> • Otázka pro žáky – Co je to kvalita? • Ptám se žáků, řešíme, co znamená kvalita/nekvalita na různých příkladech. - Můžeme použít metaforu kvalitního auta - Nápady můžeme zaznamenat na tabuli 2. Skupinová práce <ul style="list-style-type: none"> • Do skupinek (3-4 děti) rozdat rozstříhané kartičky (v případě distanční výuky jednotlivé obrázky). • Skupinka má za úkol seřadit kvality podle důležitosti od nejhorší po nejlepší (čas cca 5-7 minut). - Pokud mají ještě čas, vymýšlejí další vlastní kritéria. (Jak v distanční výuce?) 3. Závěrečná prezentace a diskuze <ul style="list-style-type: none"> • Každá skupina odprezentuje své pořadí a odůvodní ho - Mohou uvádět další kritéria, která by skupiny doplnily • Diskutujeme o správném pořadí, než dojdeme k cíli • Kvality vyvěsíme ve třídě
	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci musí rozumět všem pojmům - Např. klidová poloha – vzpřímený sed, nedotýkám se ostatních • Kvalita 1 – je vlastně „nekvalitou“ – jde o to, aby se každý žák našel, aby věděl, kde je. • Ke kvalitám diskuzního kruhu je nutné se občas vrátit - ze začátku častěji - dávám ocenění a doporučení

Reflexe a doporučení pro výuku:

Této aktivity jsem využil v rámci distanční výuky a „nastavení“ toho, jak to má fungovat ve třídě a jak ve „virtuální třídě“, když jsme připojeni online. Jednalo se o 6. třídu (musím podotknout, že je tato třída velice kvalitní a děti velmi rády projevují svůj názor). Nejprve jsme se bavili o tom, co je to kvalita a co „nekvalita“. Jelikož se jedná o třídu, kde jsou téměř samí kluci a sportovci, tak bylo

objasňováno i na příkladech automobilů a fotbalistů (který má co kvalitní, např. zakončení hlavou atd.). Toto kluky bavilo a pochopili pojem. Následně bylo žákům řečeno, co budou dělat, tzn. seřadí obrázky (ne kartičky, protože byla hodina online) podle kvality, případně zkusí nějaký indikátor doplnit. Následně jsem je rozdělil do skupinek, ve kterých pracovali. Na závěr každá skupina prezentovala své seřazení a zdůvodňovala, proč zrovna takto. Většina skupinek se téměř ve všem shodla. Jak jsem již říkal, jedná se o třídu, která ráda komunikuje a vymýšlí. Vymysleli například, že při online hodině mají vypnutý mikrofon a zapnou jej až po přihlášení, aby nerušili. Pokud bychom byli ve třídě, udělal bych anonymní anketu, kdy by žáci zavřeli oči a ukázali na prstech, v jaké kvalitě se dle svého názoru pohybují. V online hodině mě nenapadlo, jak to udělat, aby nevznikala diskuze – to není pravda, ty jsi jinde atd. Tato hodina se mi opravdu líbila a neměnil bych nic.

Druhé využití této hodiny jsem zvolil schválně u třídy, která je sama od sebe málo aktivní. Zajímalo mě, jak velký bude rozdíl mezi jednotlivými třídami. Začátek proběhl obdobně, ovšem bylo vidět, že se do diskuze o tom, co je kvalita a jak by ji na autě nebo něčem jiném hodnotili, zapojilo méně žáků. Následně bylo, tak jako minule, žákům řečeno, co budou dělat, tzn. seřadí obrázky (ne kartičky, protože byla hodina online) podle kvality, případně zkusí nějaký indikátor doplnit. Následně jsem je rozdělil do skupinek, ve kterých pracovali. Na závěr každá skupina prezentovalo své seřazení a zdůvodňovala, proč zrovna takto. Opět se většina shodovala, ale komentářů, proč zrovna takto, bylo mnohem méně než v předchozí hodině. Až na jednu skupinku žáci neupravovali a nedoplňovali indikátory. Oproti minulé hodině jsem vymyslel, jak se zařadí, a to pomocí anonymního kvízu o jedné otázce. Sice to trvalo nepřiměřeně dlouho (dle mého názoru), ale nakonec odpověděli všichni připojení do hodiny. Nejvíce žáků se pohybovalo v kategorii 2-3. V kategorii 1 se „naštěstí“ nikdo neobjevil. V kategorii 5 se objevil pouze jeden žák, což dle mého názoru odpovídá této třídě. Závěrem: Byl vidět rozdíl mezi žáky v jednotlivých třídách. Ovšem je dobré, že tato aktivita pomáhá uvědomit si, „jak na tom jsem“.

Kritérium – Funkční kruh	Kvalita 1	Kvalita 2	Kvalita 3	Kvalita 4	Kvalita 5
Indikátory	Pohybují se Mluvím bez přihlášení Neposlouchám	Jsem v aktivní poloze Naslouchám učiteli	Jsem v aktivní poloze Naslouchám tomu, kdo mluví	Jsem v aktivní poloze Naslouchám Po přihlášení říkám svůj názor	Jsem v aktivní poloze Naslouchám Po přihlášení říkám svůj názor a reaguji na názory ostatních

1.4 Otázky lokálního a globálního charakteru

Název/téma aktivity	Otázky lokálního a globálního charakteru
Zpracoval/a	Mgr. Ivo Řezáč, MBA, LL.M.
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	Klíčové kompetence <ul style="list-style-type: none"> • komunikativní • k řešení problémů • občanské <p>VO-9-1-03</p> <p>VO-9-5-02</p> <p>VO-9-5-03</p>
Forma/metoda	Práce ve dvojicích/skupinkách, diskuze
Pomůcky	Vybrané články z novin a časopisů týkající se globálních/lokálních problémů
Postup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žáci ve dvojicích/menších skupinkách dostanou vybrané články z novin/časopisů. Jejich úkolem je si článek přečíst a odpovědět na otázky: <ul style="list-style-type: none"> - Jak problém ovlivňuje komunitu v regionu? - Jak problém ovlivňuje širší okolí? - Ovlivňuje více ženy nebo muže? - Ovlivňuje bohatší nebo chudší populaci? - Jak ovlivňuje životní prostředí? - Jaké jsou možné příčiny tohoto problému? - Jak by bylo možné problém vyřešit, řeší se již nějak? 2. Následuje prezentace odpovědí a diskuze skupin. Jsou zváženy možnosti, co pro prevenci nebo řešení problémů mohou udělat samotní žáci.
Poznámka	Aktivita dle materiálu: Teaching Controversial Issues (2018)

Reflexe a doporučení pro výuku:

Pro tuto aktivitu jsem opět sáhl k znalostmi vyspělejšímu ročníku, a to opět k 8. ročníku, který se mi už jednou v pilotáži osvědčil.

Z médií Brněnský metropolitán, Chrlické oko. Deník Rovnost, Líšeňské noviny jsem vystříhl/vybral několik článků, které se týkaly lokálních/globálních problémů našeho světa (viz příloha).

Žáci si z nich vybírali, pokud možno ty, které jim „byli blízké“. Nejprve měli za úkol si článek pořádně přečíst a porozumět mu. Následně obdrželi pracovní list s univerzálními otázkami, na které měli odpovědět. K dispozici měla ještě každá skupinka PC s internetem, kde si mohli dohledat věci, které v článku nebyly, a také aby získali určitý přesah/náhled k problému a byli schopni odpovědět na většinu otázek. I když otázek bylo jen 8, zabralo jim dost času je vypracovat. Při následné prezentaci jsem musel čas zkrátit, neb brzy zazvonilo.

Druhá pilotáž probíhala obdobně, jen s tím rozdílem, že jsem aktivitě „věnoval“ celé dvě vyučovací hodiny. První hodinu si žáci hledali v klidu, pohodě a s dostatkem času odpovědi na příslušné otázky. V další hodině opět v klidu a v pohodě prezentovali své odpovědi – včetně obrázků/videí z internetu, které si k tomu v první hodině našli. Ke každému tématu následovala diskuze se závěrem, co pro „věc“ mohou udělat žáci samotní. Občas byli překvapení: „Jó, to je fakt možný?“

Pracovní list

OTÁZKY LOKÁLNÍHO A GLOBÁLNÍHO CHARAKTERU

Jména:,

Téma:

1/

Číslo	Otázka	Poznámka
1.	Jak problém ovlivňuje komunitu v regionu?	
2.	Jak problém ovlivňuje širší okolí?	
3.	Ovlivňuje více ženy nebo muže?	
4.	Ovlivňuje bohatší nebo chudší populaci?	
5.	Jak ovlivňuje životní prostředí?	
6.	Jaké jsou možné příčiny tohoto problému?	
7.	Jak by bylo možné problém vyřešit, řeší se již nějak?	

2/ Co pro prevenci/předcházení/ nebo řešení problémů mohou udělat samotní žáci čili vy?

Plýtvání potravinami v Brně

Problematika plýtvání potravinami je aktuální a diskutované téma, a to nejen z ekonomického, environmentálního, ale i sociálního pohledu. Jak jsou na tom v oblasti plýtvání potravinami obyvatelé Brna?

Průměrný Brňan vyhodí ročně do popelnice 37,4 kilogramů potravin. Nejvíce potravin se v černých popelnicích objevuje na sídlišti, konkrétně jde o 53,6 kg na osobu za rok. Na venkově se jedná o 29,1 kg/osobu/rok a ve vilové zástavbě se ve smíšeném komunálním odpadu objeví až 32,7 kg/osobu za rok. Množství vyhozených potravin je ve venkovské a vilové zástavbě nižší, což může souviset s tím, že je v těchto lokalitách lepší možnost kompostování, případně zkrmování potravin zvířatům. Obyvatelé sídlištní

zástavby však nemají tak široké možnosti využití potravinových odpadů, proto jídlo častěji končí v koši.

Tato zajímavá data odhalil projekt, kterým se aktuálně zabývají pracovníci Mendelovy univerzity v Brně ve spolupráci se společností SAKO Brno, a.s. a Green Solution, s.r.o. Projekt je založen na rozboru smíšeného komunálního odpadu z přibližně 900 domácností v Brně, přičemž rozborů odpadů probíhají několikrát ročně tak, aby byla zohledněna různá skladba odpadu během roku. Při srovnání a následném rozboru odpadu byly rovnoměrně zastoupeny všechny sledované typy zástavby, tedy sídlištní, vilové a venkovské. Projekt je finančně podpořen Technologickou agenturou ČR a jeho cílem je nejen zjistit, kolik potravin se reálně vyplývá v domácnostech, ale především najít vhodné způsoby, kterými lze motivovat domácnosti ke snížení plýtvání.

Kromě analýzy odpadu z černých popelnic bylo mezi Brňany doplnkové provedeno dotazníkové šetření, ze kterého vyplývá, že častá příčina vyhozování jídla

spočívá v chybách, kterých se spotřebitelé dopouští již při nákupu potravin, jejich skladování či vaření. Současně si lidé ani neuvědomují, kolik jídla končí v koši a kolik peněz takto vyhodí. Otázkou je, jestli upozornění na problematiku plýtvání, může spotřebitele přimět k zamyšlení a motivovat ho ke změně chování.

Chcete se o problematice plýtvání dozvědět více? Zajímají vás tipy, jak správně nakupovat, skladovat a vařit beze zbytku? Připojte se do klubu Kupcosnis.cz a pomozte nám omezit plýtvání jídlem. Pokusíme se vás také inspirovat pomocí dalších příspěvků v tomto zpravodaji a těšíme se na všechny nové nadšence, kteří s námi budou zachraňovat jídlo.

V případě dotazů se můžete obrátit na tým „Kup, co sníš“ na emailu kupcosnis@gmail.com nebo na FB stránce [@kupcosnis.cz](https://www.facebook.com/kupcosnis.cz).

Tip na záchranu přežralých banánů

Upečte si banánový chlebiček. Co k tomu budete potřebovat?

- 3 střední přežralé banány
- 1 menší banán na ozdobení
- 8 polévkových lžic másla, které rozpustíme, nebo necháme změkknout
- ½ hrnku hnědého cukru
- ¼ hrnku mléka
- 2 vejčeka
- 1 vanilkový cukr (nebo lžička vanilkového extraktu)
- 2 hrnky hladké mouky (ale můžete použít jakoukoliv zdravější alternativu)
- 1 čajová lžička skořice
- ½ prášku do pečiva
- ¼ čajové lžičky soli
- ½ hrnku nasekaných ořechů (pekanové, lískové, vlašské – můžete vybrat, které vám chutnají nejvíce)
- ½ hrnku nasekané čokolády (část dáme stranou na ozdobu)

TÉMA | (Ne)bezpečné silnice v Česku

Tady pozor! Víme, kde se v kraji

MICHAL HRABAL

Ke třem nejnebezpečnějším místům na jihu Moravy patří úsek mezi Blanskem a obcí Šebrov-Kateřina. Za poslední dva roky se tam stalo dvaadvacet nehod, jedenáct lidí se při nich zranilo. Vyplývá to z nového žebříčku nebezpečných míst, který má Deník exkluzivně díky spolupráci s Portálem nehod a Českou kanceláří pojistitelů.

V minulých letech při nehodách na silnici 379 i několik lidí zemřelo. Nejčastější příčinou havárií byla nepřiměřená rychlost. „Některí tam jezdí jako blázní. Pro motorkáře je to velmi atraktivní úsek. Dlouhá ro-

Místa s nejvyšším počtem nehod v kraji (za poslední rok)

1 silnice č. 52, u Modřic
44 nehod v úseku

ZDROJ: ČAP, PORTALNEHOD.CZ

Brno chce odstraňovat překážky, které komplikují život handicapovaným

Na první pohled jde o nenápadné drobnosti, které ale nabydou na významu, pokud člověk nemůže chodit, tlačí před sebou kočárek nebo špatně slyší. Pak začne být zřejmé, kolik překážek musí lidé s postižením, nedoslýchaví, nevidomí či senioři ve veřejném prostoru či dopravních prostředcích překonávat. Brno loni schválilo Strategii pro postupné odstraňování bariér. Na co se v této oblasti chce zaměřit a co už je hotové?

Pan Jan opustil domov, aby se vydal tramvají na Husovu pro nový občanský průkaz. V ideálním případě by mělo být jedno, zda Jan svižně kráčí, jede na vozíčku, nebo se opírá o berle. Zda dobře slyší, nebo používá naslouchátko. Jestli vidí jako rys, nebo chodí s bílou holí. Jeho cesta by měla být bezpečná, měl by se k úřadu dostat sám a bez problému svou záležitost vyřídit.

Vytváření přístupného prostředí pro všech-

odpovědnost, odhad výše a zdroje finančních nákladů a předpokládaný termín dokončení. Akční plán bude přijímán vždy s platností na dva roky a následně bude aktualizován," popsala vedoucí magistrátního odboru zdraví Eva Rabušicová.

Chodníky a zastávky bez bariér

Ve Strategii pro postupné odstraňování bariér se tvůrci kromě stanovení cílových skupin od postižených přes seniory po rodiče s kočárky

vybudování bezbariérových zastávek, zřízení bezbariérových Kuršově a Teyschlově, úpravy a vodící linie na prostranství p v Bílém domě nebo prověření nění přechodů přes Hněvkovs i Černovickou ulici.

Přišel, viděl, uslyšel

Pokud se vrátíme k panu Jano ku, víme, že si jede na magistr

COVIDOVÝ NEPŘÍTEL ZASÁHL MLADÝ FOTBAL

Měli to složitě trenéři mládežnických sportovních týmů. Fotbalová sezona se velmi dobře rozeběhla pro líšeňské týmy hochů do 11 let. Trenéři Radim Havlíček a Roman Vytopil byli v městských soutěžích se svými chlapci na první pozici. Áčko ztratilo jen dva body remízou s Židenicemi, B tým prošel podzimem bez ztráty jediného bodu. A ještě lépe si vedli hoši o rok mladší, vedení Miroslavem Illou, kteří rozdávali na potkání dvojčíferné porážky. Poté přišel útlum činnosti. Ačkoliv málokdo z hráčů prodělal chorobu, covidový nepřítel zasáhl mladé fotbalisty během pandemie velmi citelně.

Trenéři starších chlapců obnovili společnou přípravu až v dubnu. Kouč Roman Vytopil přiblížil dění úvodních tréninků: „Mohl jsem na hřiště jen ve dvojicích. Protože máme 22 hráčů, vytvořili jsme dvě tréninkové jednotky. V každé 5–6 dvojic s předepsanými rozestupy, které jsme obíhali, abychom se postupně věnovali každému trénujícímu. Až v polovici května jsme mohli trénovat tak, jak před pandemií.“ Byl to rozdíl od doby, kdy se připravovali všichni individuálně. „Naposledy jsme hráli fotbal v říjnu. Čekali jsme, zda se soutěže dokončí. Marně. Od Vánoc do března jsme byli odkázáni jen na distanční trénink. Prostřednictvím zoomu jsme se přesvědčovali, že se trénuje podle individuálního plánu, který jsme sestavovali s realizačním týmem při online konferencích. Museli jsme trénink zpestřit. A tak jsme plnili úkoly i s chlapci. Když hoši viděli na videu, že dokážeme přeskočit stošedesátkrát přes švihadlo, tak se určitě snažili o to více.“ Fotbal je kontaktní hra potřebující taktické prvky, jež lze vstřebat jen při společném tréninku. „Vynucená přestávka se projevila ve hře s míčem i na kondici. Mne spíš mrzí, že doba, kdy chlapci nemohli na trénink, či do školy a zůstávali sami, se projevila v sociální sféře. Loni chlapci v areálu zdravili trenéry jiných mužstev, ale to dnes musíme hochům

připomínat, že je slušností a povinností zdravit starší lidi. Možná, že jsou nyní rozptýlení, když jim po dlouhém půstu naložili učitelé větší porce učiva. Možná cítí nějakou křivdu, ale to je neopravňuje k pozbytí základních prvků slušného chování.“ Svéfence trenérů Havlíčka a Vytopila čeká v nové sezoně start v moravské žakovské lize U12 a v městském přeboru mladších žáků se staršími soupeři. „Naše výsledky na podzim byly sice výborné, ale přiznejme si, že si musíme klást vyšší cíle v těžších soutěžích.“

Trenér mladší přípravky Miroslav Illa se také snažil během přestávky své hochy motivovat. „Vytvořili jsme si na facebooku stránku, kde jsme prezentovali plány a chlapci vyvěšovali vlastní videa z individuální přípravy. Jenže pro menší děti byla přestávka příliš dlouhá. Postupem doby ztráceli elán. Společně jsme začali s přípravou okamžitě po rozvolnění, ale doba, kdy hoši nechodili do školy ani na fotbal, se nepříznivě projevila. To, že nemají fyzickou kondici, či přišli s nadváhou, lze časem zvrátit a uvést do správných kolejí. Ale horší je, že vynucenou přestávkou ztratili i řád, režim, který mladí potřebují. Jsou roztěkaní, nedokáží se soustředit. Rok přípravy je zničen a jsme opět na počátku. Musíme od základů začít s individuální technikou. Hoši znovu musí nalézt jemnou motoriku a nabytí návyky z kolektivní hry.“ V novém ročníku soutěží chce trenér kromě systému 5 + 1 hrát i v počtu 8 + 1, aby si hráči postupně zvykli na širší kolektiv a přecházeli na větší hřiště. Otázkou zůstává, kdy se dostanou zpět do formy, v jaké byli minulý podzim, kdy v Benešově na republikovém turnaji porazili pražské celky Bohemians 131, Fotbalovou akademii 3:1 a Slavii 3:2.

● šic

Parkování u Splaviska

Parkování při naší „chrlické rekreační zóně“ je hojně diskutovanou záležitostí především v letní sezóně při nárůstu návštěvnosti biocentra.

Je nám často vytýkána nedostatečná kapacita parkoviště, a to i místními občany. Často je také spíláno městské policii, která řeší majitele vozidel, zaparkovaných mimo vyhrazené

parkoviště. Dostáváme nelichotivé dopisy od nespokojených, pokutovaných návštěvníků biocentra. Lidé se dožadují zbudování kapacitního parkoviště.

To, co tito nespokojení občané nevědí, je fakt, že vodní nádrže Splaviska jsou vedena jako významný krajinný prvek, a to včetně přilehlých luk. Jako takové podléhají přísnému režimu s ohledem na ochranu přírody. Oblast je pod kontrolou Odbo-

ru ochrany životního prostředí a městská část nemůže v tomto případě do území zasahovat ve smyslu úpravy ve prospěch dostupnosti motorizovaných návštěvníků. Jinými slovy musíme být rádi alespoň za historicky vyježděné parkoviště. Tato plocha byla nedávno nově vyštěrkována. Nelze tedy jinak, než doporučit přespolním využít pro návštěvu Biocentra MHD, či například bicyklu. Po cyklos-

teze a zpevněných polních cestách se dá k biotopu bez potíží dojet a výlet do přírody tak bude zároveň i k přírodě šetrným.

Příchod k Biocentru od Splavisek bude v letošním roce narušen stavbou vodovodu, který půjde částečně v cestě k Biocentru. Firma Dopravní stavby s. r. o. realizující stavbu slíbila nenarušit provoz v hlavní letní sezóně.

*Leopold Šrom
místostarosta*

1.5 Diskuzní papírky

Název/téma aktivity	Diskuzní papírky
Zpracoval/a	Mgr. Bc. Radim Schottl
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV	VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi. Kompetence komunikativní, kompetence občanské, kompetence k řešení problémů.
Forma/metoda	Diskuze, vysvětlování
Pomůcky	Zalaminované papírky či jiný drobný předmět pro každého žáka, krabice
Postup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozdám každému žákovi jeden papírek při vytipované diskuzi. 2. Během aktivity má žák za úkol se papírku zbavit tak, že promluví k tématu. 3. Po své promluvě papírek vloží do krabice. 4. Pokud někteří žáci nejsou schopni nic říci, vyzvu, aby svůj papírek předali někomu jinému, který promluví za ně. <p>Alternativy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozdám větší počet papírků • Rozdám více druhů (barev) papírků <ul style="list-style-type: none"> - Reakce na učitele - Reakce na žáka - Osobní shrnutí z diskuze
Doporučení pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivitu je dobré zavádět na tématech, ke kterým má naprostá většina žáků co říci. • Nikdy nenutím žáky, aby promluvili, pokud nechtějí. • Chce to někdy čas (a hodně ☺)

Reflexe a doporučení pro výuku:

S žáky jsme řešili problematiku stáří, diskutovali jsme o nejrůznějších otázkách, týkajících se tohoto tématu.

Např:

Měl bys pomoci starému člověku, i když do neznáš?

Myslíš, že budeš ve stáří zapomínat? Svůj postoj zdůvodni.

Myslíš, že by staří lidé měli žít jen s lidmi svého věku? Svou odpověď zdůvodni.

Žáci se nebáli odpovídat, a dokonce se ani nebáli říct opačný názor. Když svou odpověď zdůvodnili, bylo vidět, že je jejich názor opodstatněný. Např: Měl bys pomoci starému člověku, i když do neznáš? ANO – lidé by si měli vždy pomáhat, i když se neznají. NE – mohl by to být podvodník a něco mi udělat, raději ihned zavolám rodiče/dospělého a o starém člověku jim povím.

1.6 Pro/kontra diskuze

1.6.1 Vztahy mezi lidmi – problém nesnášenlivosti

Název/téma aktivity	Vztahy mezi lidmi – problém nesnášenlivosti
Zpracoval/a	Mgr. Blanka Dvořáková
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	<i>Konkrétní očekávané výstupy závisí na tématu, které bude v rámci diskuze probíráno. V případě pilotáže se jedná o:</i> <i>Vegetariánství: VO-9-1-04, VO-9-1-05, VZ-9-1-07p</i> <i>Adopce dětí homosexuály: VO-9-1-05, VO-9-1-06, VO-9-4-06, VZ-9-1-01p</i> Kompetence komunikativní, kompetence k učení, kompetence k řešení problému.
Forma/metoda	Skupinová práce, diskuze
Postup	<ol style="list-style-type: none">1. Třídou rozdělíme na dvě skupiny, kdy jedna skupina bude obhajovat určitý postoj (např. členství v mezinárodních organizacích, eutanázii, výstavbu jaderné elektrárny atp.). Druhá skupina pak bude zastávat protichůdné stanovisko. Pokud jste se již daným tématem zabývali, využijí žáci získané poznatky. Pokud ne, lze vycházet z jejich prekonceptů, případně poskytnout žákům podpůrné materiály.2. Po konzultaci dané tematiky ve skupinách je vybrán z každé skupiny mluvčí, který prezentuje příslušné argumenty obhajující dané stanovisko (lze zapojit i další členy každé skupiny). Dochází ke vzájemné argumentaci mezi žáky, učitel funguje jako moderátor.3. Shrnutí diskuze, jejího průběhu a použitých argumentů.4. V případě „publika“, tedy žáků, kteří pozorují diskusi mezi skupinami, lze zařadit hlasování, na kterou stranu se přikloní. <p>(zdroj pro obecný rámec aktivity: Reinhardt, S. Politische Bildung und Lehrerausbildung in den neuen Bundesländern nach der Wiedervereinigung, 2006)</p>

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivitu jsem realizovala v 7. třídě a zařadila ji k učivu Vztahy mezi lidmi, konflikty v mezilidských vztazích a problémy nesnášenlivosti, které se nám časově prolínalo s tématem Výživa a zdraví, alternativní způsoby stravování v předmětu Výchova ke zdraví. Jako téma k diskusi jsem vybrala vegetariánství, výhody a nevýhody, které má tento způsob stravování pro daného jedince i pro společnost. Děti byly náhodně rozděleny na dvě skupiny, jedna představovala zastánce vegetariánství, druhá jeho odpůrce. Během časového limitu měla každá skupina sepsat argumenty na podporu svého stanoviska a vybrat si svého mluvčího.

Před zahájením diskuze jsme si stanovili pravidla: mluvit slušně bez vulgarit, neurážet se navzájem, nechat druhého mluvčího dokončit myšlenku, respektovat názor druhého a argumenty (ne křikem) se ho snažit přesvědčit o pravdivosti svého stanoviska. Děti při aktivitě pravidla dodržovaly, bylo však pro ně těžké formulovat své názory a pohotově reagovat. Přestože aktivita byla dětmi dobře

přijata, jako její velký nedostatek shledávám, že většina třídy byla po celou dobu pasivní a nebyla do aktivity nijak zapojena. Příště bych zvolila variantu s publikem, tj. vytvořit dvě malé skupiny diskutujících a zbytek třídy nechat po diskuzi hlasovat o tom, na kterou stranu se přikloní. Nebo bych hledala další alternativy k realizaci aktivity tak, aby se zapojilo co nejvíce žáků.

Druhá pilotáž probíhala v paralelní třídě 7. ročníku. Téma k aktivitě pro/kontra diskuze byla adopce dětí homosexuálními páry. Na základě zkušenosti z první pilotáže a snahy více zapojit pokud možno celou třídu jsem aktivitu zkusila upravit následujícím způsobem.

Nejprve měl každý žák za úkol samostatně napsat pět argumentů pro nebo proti legalizaci adopce homosexuálními páry; svoje stanovisko si žáci nevybírali, ale byla jim přidělena – kdo sedí v lavici u okna, hledá argumenty pro, kdo u dveří, sepisuje argumenty proti. Po pěti minutách jsme vytvořili skupiny vždy čtyř žáků se stejným postojem, kteří sedí blízko sebe. V časovém limitu pěti minut měly skupiny za úkol seznámit se vzájemně se svými argumenty a vytvořit společný seznam důvodů na podporu svého stanoviska. Až poté byla třída rozdělena do dvou skupin, ve které žáci dali své argumenty dohromady a vybrali si mluvčího. Diskuze pak probíhala jako při první pilotáži. Rozdíl jsem však pozorovala v tom, že všichni žáci byli pro téma více zapálení, napovídali svému mluvčímu a chtěli, aby zazněl právě jejich argument. Do aktivity se po úpravě zapojila celá třída a každý žák dostal možnost představit svoje argumenty.

1.6.2 O trestu smrti

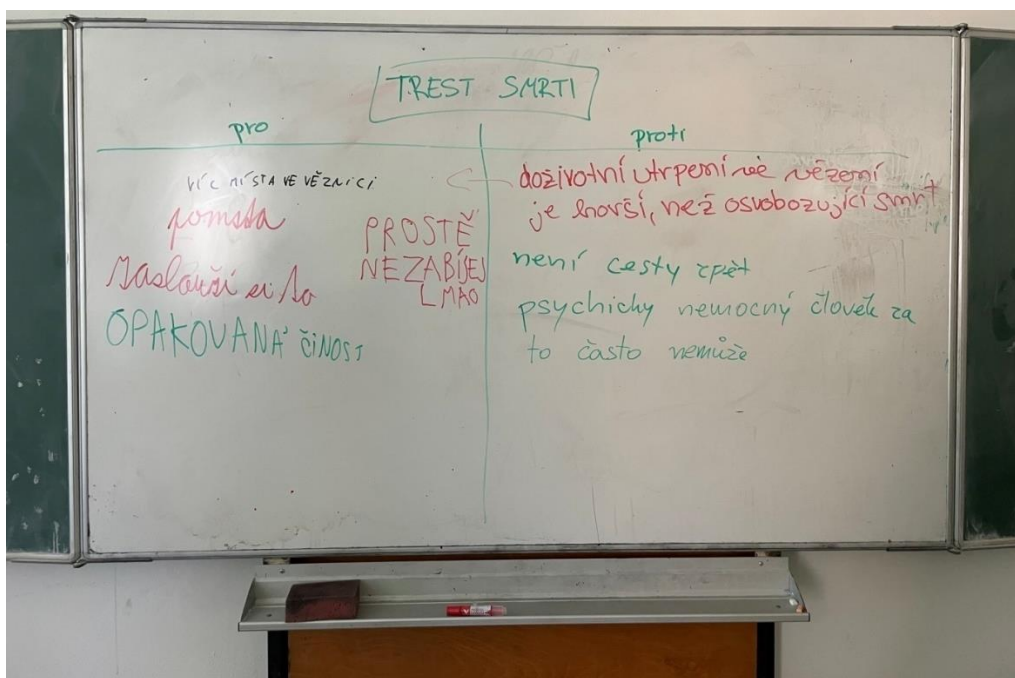
Název/téma aktivity	O trestu smrti
Zpracoval/a	Mgr. Lukáš Novák
Cíl aktivity	Klíčové kompetence – komunikativní, k učení, k řešení problémů
Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-1-08 - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje.
Forma/metoda	Skupinová práce, diskuze
Pomůcky	Losovátko, alespoň 2 čisté papíry, psací potřeby, tabule + fixy (křídly)
Postup	<p>Třída se rozdělí na dvě skupiny, kdy jedna skupina bude obhajovat trest smrti, druhá pak bude zastávat protichůdné stanovisko. Pokud jste se již daným tématem zabývali, využijí žáci získané poznatky. Pokud ne, lze vycházet z jejich prekonceptů, případně jim poskytnout podpůrný materiál.</p> <p>Po konzultaci dané tematiky ve skupinách je vybrán z každé skupiny mluvčí, který prezentuje příslušné argumenty obhajující dané stanovisko (lze zapojit i další členy každé skupiny). Dochází ke vzájemné argumentaci mezi žáky, učitel funguje jako moderátor.</p> <p>Shrnutí diskuze, jejího průběhu a použitých argumentů.</p> <p>V případě „publika“, tedy žáků, kteří pozorují diskuzi mezi skupinami, lze zařadit hlasování, na kterou stranu se přikloní.</p>
Poznámka	<p>Příklady pro využití této aktivity pro konkrétní témata, např.:</p> <p>Výhody a nevýhody členství v EU (dostupné zde: http://odpovedneobcanstvi.cz/evropska-unie/)</p> <p>Výhody a nevýhody členství v OSN (dostupné zde: http://odpovedneobcanstvi.cz/osn-2/)</p> <p>(zdroj pro obecný rámec aktivity: Reinhardt, S. Politische Bildung und Lehrerausbildung in den neuen Bundesländern nach der Wiedervereinigung, 2006)</p>

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivita Pro/kontra diskuze o trestu smrti byla nejdříve realizována se žáky 7. ročníku. Žáci byli rozděleni do dvou velkých pracovních skupin pomocí losovátek. Zpočátku bylo třeba usměrnit ty, kteří měli na trest smrti jasný názor, ale los jim určil příslušnost k opačnému táboru. Pak bylo na jednotlivých skupinách zvolit si mluvčího, který si zajde pro papír, na který pak skupina bude uvádět příslušné argumenty. Zajímavé bylo, že si třída spontánně vytvořila ve volném prostoru barikádu ze

školních batohů (viz příloha), která se pak lehce překonávala, když se na konci hodiny měli žáci rozhodnout, jaká skupina jim je nakonec názorově bližší.

Druhá pilotáž proběhla se žáky 9. ročníku. Zajímavé bylo, že kvalita i počet argumentů byly více méně shodné se žáky 7. ročníku a stejně jako v 7. ročníku měly děti problém vymyslet nějaký argument pro tábor názorů, který nekonvenoval s jejich názorovým přesvědčením. Na druhou stranu měla tato aktivita zásadní vliv na další hodiny předmětu Výchova k občanství, kdy žáci chtěli diskutovat v komunitním kruhu o dalších kontroverzních tématech, a tak jsme se věnovali sňatkům homosexuálních párů z hlediska práva nebo právu na eutanazii.

1.7 Morální dilema

Název/téma aktivity	Morální dilema
Zpracoval/a	Ing. Pavlína Trumpešová
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem. Umět vyjádřit svůj názor, diskutovat ve skupině, zvládat konflikty a nejednotnost názorů, naslouchat názorům ostatních, stanovit si svůj žebříček hodnot. Kompetence občanská, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní.
Forma/metoda	Distanční forma, vyprávění, situační metoda, diskuze, vysvětlování.
Pomůcky	Počítač s připojením, aplikace Google Classroom, aplikace Jamboard, výchozí text.
Postup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co je to vlastně morální dilema? Seznámení žáků s problematikou. Motivace jsou situace, kdy mají lidé na určitou věc rozdílný názor a snaží se ten svůj prosadit. Může se jednat např. o žáky jedné třídy jako v našem případě. Víme, že na základě rozdílného názoru vznikají konflikty. S těmi se v životě setkáváme poměrně často, protože každý z nás je jiný, každý má rozdílné zkušenosti a představy. Záleží jen na nás, do jaké míry jsme schopni konflikt zvládat. Existuje mnoho situací, ve kterých nejde jednoznačně říct, který názor je správný. Proto ani v našem případě neexistuje špatné řešení. Tento krátký příběh, který si společně přečteme, obsahuje morální dilema a dokazuje, že i když si někdo myslí, že je vše naprosto jasné, může se setkat s přesně opačným názorem ostatních žáků a tím pádem nezbyvá nic jiného než naslouchat a komunikovat. 2. Vyučující přečte žákům krátký připravený text. Text jim i nasdílí pro případ, že by si ho chtěli ještě sami znovu přečíst. 3. Pokyny – do připraveného Jamboardu do poznámek napište, jak by měla Hanka podle vás reagovat, odůvodněte proč. Nebojte se napsat svůj názor, neexistuje špatné řešení, budete ho moci odůvodnit i obhájit (v případě zájmu). Postačující čas cca 5 minut (může být prodloužen). 4. Společně se podíváme na stránku vytvořenou v Jamboardu. Žáci společně diskutují nad jednotlivými poznámkami, snaží se je obhájit, respektive přesvědčit ostatní, proč jim toto řešení přišlo jako nejvhodnější.
Doporučení pro realizaci	Cca 10–20 minut (časová rezerva pro diskuzi) dle počtu žáků a zapojení. Text je poměrně krátký (doporučuji přečíst dvakrát). Upozornit, že žádné řešení není špatné. Stanovit délku výstupu (např. 3 až 5 vět). Mít jasně stanovená pravidla při diskuzi.

Reflexe a doporučení pro výuku:

Během distanční výuky jsme se s žáky 9. ročníku zaměřili na téma Morální dilema. Celkem bylo přítomno 19 žáků a každý z nich se vyjádřil prostřednictvím poznámek v Jamboardu.

Dle již dříve uvedeného postupu byli žáci nejprve seznámeni s problematikou morálního dilematu. Několikrát se ujišťovali, zda opravdu mohou uvést to, co si myslí, že platí informace, že neexistuje špatné řešení, protože si to každý z nich odůvodní jinak. Záleží pouze na nich, do jaké míry jsou schopni konfliktní situaci zvládat.

Následně jsem jim přečetla krátký příběh:

Hana má nejlepšího kamaráda Tomáše. Nedávno ji Tomáš zachránil před 5 z matematiky, když ji nechal, aby od něho opisovala. Kdyby jí Tomáš nepomohl a nevezal vinu na sebe, měla by špatnou známku. Tomáš je oblíbenec paní učitelky, takže žádný postih neměl. Stalo se ale to, že Tomáš se svým kamarádem Petrem měli volné odpoledne a z legrace volali na policii a ohlásili, že se ve škole nachází bomba. Druhý den o všem pověděl Hance, ujistil ji, že to všechno byla jen legrace a že už to nikdy neudělá. Ve škole se ale rozjelo velké pátrání, školu navštívila policie a vyšetřovalo se, kdo bombu ohlásil. Z každé třídy vybrali jednoho zástupce a toho se ptali, zda o něčem neví. Naneštěstí si vybrali také Hanu a ta musela na výslech do ředitelny.

Co by měla Hana udělat?

Žáci společně sledovali nasdílený text na monitoru počítače. Následně samostatně nad příběhem přemýšleli a během pěti minut napsali do připraveného Jamboardu do poznámek informaci, jak by postupovali a proč. Doporučuji stanovit délku zdůvodnění na tři až pět vět, protože někteří jsou schopni i během pěti minut napsat poměrně dlouhé texty.

Po pěti minutách jsme společně prošli vytvořené poznámky na Jamboardu. Byla stanovena pravidla debaty (hovoří jen jeden, pokud chceš mluvit, musíš se přihlásit a hovoříš po vyvolání). Následovala debata k jednotlivým přístupům k tomuto tématu. Žáci byli schopni bez dohadování obhájit své řešení a někteří byli natolik přesvědčiví, že některé své spolužáky dovedli ke změně přístupu.

Zhruba dvě třetiny žáků byly přesvědčeny, že je lepší se přiznat a nést následky.

Velmi pěkná hodina. Žáci se aktivně zapojovali a chtěli své postoje obhájit.

1.8 Karika

Název/téma aktivity	Karika – Tour
Zpracoval/a	Mgr. Tomáš Gaja
Cíl aktivity	VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím.
Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	Kompetence občanská, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.
Forma/metoda	Skupinová práce, vysvětlování, diskuze.
Pomůcky	Pracovní list, televize či interaktivní tabule na promítání jednotlivých karikatur
Postup	<p>Úvodní otázka: „Co je to karikatura, znáte nějakou?“ možno ukázat webové stránky: https://lepsiageografia.sk/materialy/vojna-na-ukrajine-v-karikaturach/</p> <p>Učitel rozdá žákům pracovní list.</p> <p>Příklad otázek do pracovního listu pro práci s karikaturou:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Co zobrazuje karikatura?2. Jak a jakými prostředky (figury, objekty, symboly) je téma znázorněno? Popiš karikaturu.3. Vyjadřuje karikatura nějaký určitý názor, myšlenku, význam nebo směr? Jaký? Jak je znázorněný?4. Co si myslíte o výpovědi / tématu karikatury? Jak ji posuzujete?5. Jaké otázky tě napadají při pohledu na karikaturu? <p>Pokud učitel zvolí skupinovou práci, postačí jeden pracovní list do jedné skupiny. Obrázek karikatury lze vytisknout pro každého/do každé skupiny nebo dle technických možností promítnout projektorem. Žáci vyplňují pracovní list. Otázky v pracovním listě jsou uspořádány od jednodušších ke složitějším, od vnějšího vzhledu k vnitřní výpovědi karikatury. Po vyplnění pracovního listu probíhá diskuze nad odpověďmi, případně dovysvětlení učitele dle tématu karikatury.</p>

Reflexe a doporučení pro výuku:

Pomocí karikatur si žáci mohou téma prohlédnout z několika úhlů pohledu a na základě toho si tvořit na dané téma vlastní názor. Karikatury patří k politice stejně tak jako k hospodářství nebo společnosti. Podobně jako analýzu karikatury lze využít analýzu obrázků z novin nebo časopisů. Touto aktivitou lze začít nové téma. Podle tématu karikatury pak lze přizpůsobit i otázky a výklad.

S karikaturou děti pracovaly vesměs úplně poprvé, takže bylo důležité jim vysvětlit jednotlivá úskalí a cíle toho, co chce karikatura popisovat, znázornit, co přesně reflektuje, jakého problému se chce dotýkat. Vysvětlili jsme si v hodině před první aktivitou, že můžeme karikaturu vidět jak v novinách a časopisech, tak i na různých webových stránkách. Když děti uviděly známé karikatury, které se na

FB, Instagramu či Twitteru za poslední dobu objevily, bylo jim hned více jasné, o co se vlastně jedná. Následující aktivita pak probíhala již s pochopením, nebyl problém dle instrukcí plnit jednotlivá zadání, vyplňovat pracovní listy a v závěru pak reflektovat vlastní pochopení této problematiky.

Většina žáků, která se účastnila první pilotáže, byla přítomna i u opakování aktivity. Každý však u závěrečné diskuze popisoval jednotlivé úkoly trochu jinak. Použil jsem i pracovní listy, které jsme vypracovali při první pilotáži, a pokusili jsme se srovnat, co nám v popisu a úkolech připadalo být podobné a kde nastal rozdíl, změna názoru či pohledu na danou věc. Přinesl jsem do výuky časopis Reflex a ukázal i na internetových stránkách, čím se tento tisk vždy na své první stránce prezentuje a co svými karikaturami reflektuje. Někteří vyobrazení žáci rozpoznali hned a dokázali obrázek spojit se zprávou, kterou viděli na internetu nebo ve zprávách. Karikaturu bych volil vždy jednu takovou, která se týká dnešních problémů, a druhou, která se vrací do historie a poukazuje na nějakou politickou situaci tehdejší doby, o které se žáci již učili, aby jim téma bylo blízké.

1.9 Vizitky/erby

Název/téma aktivity	Vizitky/erby
Zpracoval/a	Mgr. Ivo Řezáč, MBA, LL.M.
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	<p>Klíčové kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociální a personální • občanská • komunikativní <p>VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.</p> <p>VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.</p> <p>VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.</p>
Forma/metoda	Samostatná práce, diskuze.
Pomůcky	Papír A4, pastelky, fixy, dataprojektor a PC s připojením na internet
Postup	<p>Žáci dostanou instrukci vytvořit na arch papíru svou vlastní vizitku-erb, který je bude co nejvíce vystihovat. Před tím jim učitel představí, jak erby vypadají, co to přesně je, např. zde https://www.facebook.com/CeskaKorouhev/photos/pcb.10153852401220864/10153852400480864/?type=3&theater</p> <p>V této souvislosti není nezbytné, aby byl vytvořen na základě nějakých heraldických pravidel, žák jej může ztvárnit libovolně. Nakreslený erb by měl žáka co nejvíce vystihovat – jeho záliby, místo, kde žije, vlastnosti. Jediné, co by neměl používat, jsou slova – bude se vyjadřovat pomocí obrázků, symbolů.</p> <p>Jako podklad lze využít šablonu, např. zde https://www.facebook.com/StestiVeVlastnichRukou/photos/vytvo%C5%98te-si-vlastn%C3%8D-osobn%C3%8D-erb/1691028517781416/</p> <p>Učitel rovněž žákům sdělí, že bude následovat prezentace jejich erbů ostatním spolužákům.</p> <p>Po zvoleném čase cca 15 minut (lze případně prodloužit dle toho, jak práce žákům půjde), budou následovat jednotlivé prezentace, kdy žák objasní, co a proč na erby namaloval.</p> <p>Na závěr pak proběhne krátká písemná reflexe – viz příloha, co a proč se žákům na jiných erbech nejvíce líbilo, co jim při práci činilo obtíže, co bylo naopak snadné.</p>

	Odovědi z reflexe lze při dodržení zásady dobrovolnosti sdílet.
Poznámka	Vytvořené erby je možné nechat vyvěšené ve třídě – galerie erbů/třídy. Aktivita inspirována dle materiálu https://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/1777/SEBEPOZNANI-A-SEBEPOJETI.html .

Reflexe a doporučení pro výuku:

Po zmírnění protiepidemických opatření – sice nejprve rotačně, ale přece, jsem se pustil do aktivity ERBY. Pilotáž jsem rozdělil do 2 vyučovacích hodin. V první jsem žákům vysvětlil jejich úkol namalovat svůj erb tak, aby je podle něj jejich spolužáci co nejlépe poznali a aby na zadní stranu papíru pro informaci napsali, proč tam zrovna to či ono namalovali. Dále jsem jim krátce řekl a promítl na tabuli základní informace o erbech. Zbytek 1. hodiny jsem jim nechal na vytvoření jejich erbu a popisu na zadní stranu. Nedopatřením jsem jim povolil fixy, což jsem neměl dělat, neboť se zadní text černou fixou propil do erbu na přední straně a byl z toho zmatek. Na konci hodiny jsem erby vybral a slíbil žákům na další hodinu pokračování. V 2. hodině jsem se stal moderátorem, kdy jsem pomalu odshora odkrýval jednotlivé erby a žáci měli poznat, kterému spolužákovi patří. V cca 70 % případů to uhodli. Na konci hodiny dostali pracovní list s krátkou reflexí aktivity. Z odpovědí např.: „Je dobré, že se trénujeme a dozvídáme jiné informace od druhých“.

Druhá pilotáž probíhala v paralelním 6. ročníku obdobně, nechal jsem i dvouhodinový časový prostor, který jsem navýšil tím, že jsem nechal žákům možnost dodělat si erby doma a nevybíral jsem je – tím pádem na to měli více času, případně jim s tím doma pomohli.

Nevýhodou tohoto postupu bylo, že asi dva žáci si erby zapoměli doma. Dále jsem s moderováním erbů sám jen začal a potom předal moderování dobrovolníkům/žákům. Myslím, že je to bavilo a moderování si velmi užívali.

Aktivita se vydařila, žáci dostali hezké známky, protože si na erbech dali záležet a většinou se jim velmi povedly. Z erbů si žáci vzadu na nástěnce udělali hezkou výstavku.

AKTIVITA – ERBY

ERBY

Jméno:

1/ Co se Ti na erbech spolužáků nejvíc líbilo

.....
.....

A proč?

.....

2/ Co Tě při práci brzdilo – činilo obtíže

.....
.....

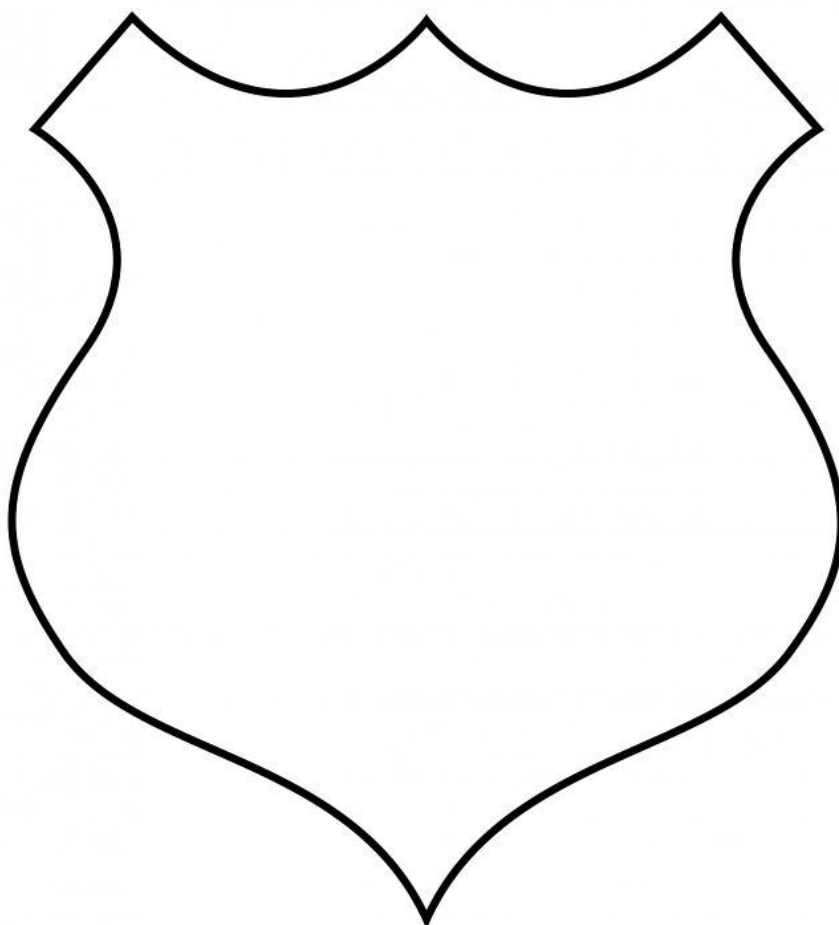
3/ Co bylo naopak pro Tebe snadné

.....

.....
4/ Chtěla bys žít v minulosti? ANO – NE Proč:
.....
.....

Poznámka:

Erb – obrys

2. PRÁVNÍ GRAMOTNOST

2.1 Právní bingo

Název/téma aktivity	Právní bingo
Zpracoval/a	Mgr. Josef Strouhal
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	RVP – VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích. Kompetence občanská, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální
Forma/metoda	Samostatná práce, práce ve dvojicích.
Pomůcky	Hrací karty s otázkami, psací potřeby, bonbóny
Postup	1. Rozdání přichystaných hracích karet 2. Vysvětlení pravidel hry 2. Samotný průběh aktivity
Doporučení pro realizaci	Pokud to struktura hodiny dovolí, provést aktivitu v prostřední části. Umožní žákům pohyb a protažení v průběhu hodiny. Vhodná aktivita i na výuku ve venkovním prostředí.

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivita probíhala v 8. ročníku ZŠ (jednalo se o třídu se specifickými výchovnými i prospěchovými obtížemi). Žáky velmi bavila a zapojil se i vyučující s asistentem pedagoga. Není náročná na samotné žáky, a pokud se doplní i o malou odměnu (bonbóny), je prováděna s nadšením. Aktivita se mi zdála pro 8. ročník příliš triviální, ale hodila se k tématu Práva a povinnosti, případně Právo v každodenním životě.

Podruhé aktivita probíhala opět v 8. ročníku ZŠ. V druhém případě jsem původní list doplnil o piktogramy slona s otázkami na oblast práva – reflexe tématu Právo v každodenním životě. Opakováním aktivity se mi potvrdilo, že tento způsob (klidně i na jiné téma) je možná vhodnější do nižších ročníků (6. – 7. třída). Nicméně žáci se aktivity účastnili bez problémů a následná reflexe z jejich strany byla kladná.

PRÁVNÍ BINGO – PRÁVO V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ

Najdi někoho, kdo

..jel MHD na černo. Jméno:	...komu bylo 15 let. Jméno:	...někdy nesplnil slib. Jméno:
...koupil vadné zboží a musel ho reklamovat. Jméno: 	...řídil motocykl, ačkoli nemá řidičský průkaz. Jméno:	...nedodržel pravidla při hraní deskové hry. Jméno:
...byl někdy okraden. Jméno:	...má rodiče, jež podnikají na živnostenský list. 	...viděl alespoň jeden díl seriálu – Soudkyně Barbara. Jméno:
...uvažuje o tom, že by si našel brigádu. 	...ví, kde je budova nejvyššího soudu. Jméno:	... se účastnil demonstrace. Jméno:

U políček se symbolem urči o jakou oblast práva se jedná.

.....

.....

.....

2.2 Závažnost trestných činů

Název/téma aktivity	Závažnost trestných činů
Zpracoval/a	Mgr. Josef Strouhal
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	RVP – VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady. Kompetence občanská, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní.
Forma/metoda	Práce s textem ve dvojicích nebo skupinách, diskuze
Pomůcky	Pracovní list s příklady, prezentace v PowerPointu s řešením
Postup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvodní motivace, např.: „Myslíte si, že jsou u nás tresty přiměřené nebo ne?“ Příklady reálných trestných činů a trestů za ně. 2. Práce s pracovním listem – odhad žáků, jaký trest je za uvedené provinění, a přiřazení správného druhu provinění k jednotlivým příkladům. 3. Diskuze. Společná reflexe a vysvětlení jednotlivých provinění.
Doporučení pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Realizace proběhla bez pracovního listu i s ním. Lepší se mi jeví varianta s pracovním listem, kdy mohou žáci i lépe vyhodnocovat své odhady. V průběhu aktivity byla i lepší pozornost. • V jedné třídě vyhodnocení proběhlo i formou „soutěže“ - jednotlivé skupiny si psaly body za správnou odpověď a správný odhad. • Vhodné pro vyšší ročníky II. stupně ZŠ (8. – 9. třída). • V případě potřeby je vhodné pozměnit jména pachatelů na méně častá (nevyskytující se ve třídě) – např. Arnošt, Jasmína, ...

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivita byla zařazena do výukového bloku Protiprávní jednání – trestní postižitelnost, korupce a právo v každodenním životě.

Poprvé aktivita probíhala v 8. ročníku. Byla součástí shrnutí probraného učiva. Probíhala formou prezentace a diskuze nad jednotlivými proviněními. Tato forma byl náročná na udržení pozornosti a zapojovali se stále stejní žáci. Nicméně aktivita žáky bavila.

Podruhé proběhla opět v 8. ročníku. Tentokrát jsem doplnil o pracovní list a žáci pracovali ve vylosovaných skupině (3 - 4 žáci ve skupině). Tato forma mi připadala lepší. Žáci se více zapojovali a v průběhu hodiny lépe udrželi pozornost. Je potřeba počítat s větší časovou náročností než v případě skupinové diskuze, kterou si učitel moderuje sám.

Potřetí proběhla aktivita formou soutěže, kde si jednotlivé skupiny dávaly body za správné odpovědi. Byly přidány příklady trestů za činy u nás a v USA. Následná diskuze o přiměřenosti trestů byla velmi živá. Uvedené příklady samotné diskuzi velmi prospěly.

Pracovní list

Typ provinění	Situace	Trest	
	<p>Klára</p> <p>Klára prodávala svým známým marihuanu, kterou si vypěstovala, sklídila a usušila ve skleníku na své zahradě.</p>	ODHAD	REALITA
	<p>Lada</p> <p>Lada s kamarády posprejovala fasádu panelového domu různými obrázky a nápisy.</p>	ODHAD	REALITA
	<p>Tereza</p> <p>Tereza si založila falešný facebookový profil pod smyšlenou identitou a své spolužačce ze třídy prostřednictvím tohoto účtu psala zprávy ve znění: „ať se dívá kolem sebe, že si na ni počká a vymlátí jí její zmalovanej rypák, že bude trpět“ atd.</p>	ODHAD	REALITA
	<p>Roman</p> <p>Roman se pohádal se svou přítelkyní a udeřil ji pěstí do obličeje, následkem čehož utrpěla zlomeninu nosu.</p>	ODHAD	REALITA
	<p>Zdeněk</p> <p>Zdeněk na svém veřejně přístupném facebookovém profilu označil profil svého spolužáka, který se snažil komunikovat s jeho přítelkyní, a k němu uvedl, že „až ho kdokoliv potká, ať mu rozkřupne hlavu a zpřeráží všechny kosti v těle“.</p>	ODHAD	REALITA

NEBEZPEČNÉ VYHROŽOVÁNÍ, PODNĚCOVÁNÍ K TRESTNÉMU ČINU, POŠKOZENÍ CIZÍ VĚCI, NEDOVOLENÁ VÝROBA A JINÉ NAKLÁDÁNÍ S OMAMNÝMI A PSYCHOTROPNÍMI LÁTKAMI A S JEDY, UBLÍŽENÍ NA ZDRAVÍ

Typ provinění	Situace	Trest	
	<p>Martin</p> <p>Martin po cestě ze školy domů procházel kolem zaparkovaného auta s otevřenými dveřmi, v němž ležel na zadním sedadle volně odložený mobilní telefon v hodnotě 12.000,- Kč, který si vložil do kapsy a z místa odešel.</p>	ODHAD	REALITA
	<p>Robert</p> <p>18letý Robert požádal svoji 16letou přítelkyni, aby mu zaslala svoje intimní fotografie, a tato mu je dobrovolně zaslala.</p>	ODHAD	REALITA
	<p>Ondřej</p> <p>Ondřej přistoupil před hospodou k neznámému kolemjdoucímu, chytil ho za límec, dal mu jednu facku a řekl mu, že „jestli mi okamžitě nenaválíš prachy, tak tě zmlátím, že tě doma nepoznaj“.</p>	ODHAD	REALITA
	<p>Petra</p> <p>Petra si v obchodě vložila do kapsy bundy víno v ceně 40,- Kč a prošla s ním bez zaplacení přes pokladny, přestože zhruba před dvěma lety byla propuštěna z vězení (kde se nacházela rovněž pro krádeže).</p>	ODHAD	REALITA
	<p>Adam</p> <p>18letý Adam začal prostřednictvím Instagramu komunikovat se 14letou dívkou a vzájemně si zasílali intimní fotografie. Když chtěla dívka jejich komunikaci ukončit, tak jí Adam napsal, že pokud mu do večera nezašle další svoje intimní fotografie či videa, tak zveřejní její intimní fotografie (které již obdržel) na jejím profilu, aby tyto viděli všichni její přátelé a zašle je i její rodině.</p>	ODHAD	REALITA

KRÁDEŽ, ZNEUŽITÍ DÍTĚTE K VÝROBĚ PORNOGRAFIE, KRÁDEŽ, LOUPEŽ, SEXUÁLNÍ NÁTAK

3. FINANČNÍ GRAMOTNOST

3.1 Rodinný rozpočet

Název/téma aktivity	Rodinný rozpočet
Zpracoval/a	Mgr. Vladěna Zezulová
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi. Kompetence občanská, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní.
Forma/metoda	Individuální práce, skupinová práce, diskuze
Pomůcky	PL rodinný rozpočet, PL hospodaření, kartičky s vysvětlenými pojmy
Postup	Nejprve každý žák zařadí položky do tabulky na pracovním listě (příjmy, výdaje, investice). Na tabuli bude k dispozici nápověda k těžším pojmům. Společně se položky vyhodnotí a vysvětlí vztah rozpočtu k typu rozpočtu. Poté se třída rozdělí na 4 skupiny a každá skupina dostane jiný pracovní list s modelovou situací. Rozdíly jsou v příjmech rodiny. Úkolem bude odpovědět ve skupinkách na otázky, které jsou na PL, a pak porovnat s ostatními.
Doporučení pro realizaci	Oproti původnímu zadání jsem připravila kartičky s nápovědami na pojmy, které by nemuseli žáci znát. Pojmy jsem napsala na barevné papíry podle toho, zda jsou výdajové (červený papír), příjmové (zelený papír) nebo investice (žlutý papír). Při aktivitě byl využit pracovní list k tématu Rodinný rozpočet, 2. stupeň z materiálu Finanční gramotnost do škol.

Reflexe a doporučení pro výuku:

První část aktivity probíhala klidně a úspěšně. Žáci pochopili zadání a hodně využívali nápovědy, které měli na tabuli připnuté magnetem, z jedné strany viděli pojem, při otočení vysvětlení. Všichni pracovali samostatně. Při vyhodnocování jsme se malinko pozdrželi při jednotlivých položkách, museli jsme si ještě společně vysvětlit hlavně pojmy v oblasti investice; některé další pojmy pro ně byly hodně abstraktní. Na tabuli jsem měla napsané stejné sloupce jako v pracovním listě, jen jsem dopisovala, co žáci diktovali.

Ve druhé části byli rozděleni do čtyř skupin podle pracovních listů (každá skupina měla rozdílné zadání). Ve třídě bylo v té hodině 24 žáků, což tvořilo až moc velké skupiny a dlouho trvalo seskupování se a vůbec domluva všech aktivních členů, naopak méně průbojní zůstali pasivní. Vyhodnocení jednotlivých situací jsme museli uspíšit. Zaměřili jsme se na položku jídla za měsíc (nepředstavitelná částka pro žáky) a na to, jak naložit s úsporami, případně s deficitem.

V této skupině jsme se o rozpočtu rodiny už bavili v předchozích hodinách, nové byly pouze nějaké pojmy v první aktivitě a ve druhé části odhady na náklady spojené se stravou pro celou rodinu.

Naproti tomu v jiné třídě jsme se o rozpočtu ještě nebavili. Postup jsem dodržela stejný jako v předchozí hodině. V této skupině jsme se ovšem více zabývali jednotlivými pojmy. Vysvětlivky na tabuli nebyly pro tuto skupinu zřejmě dostačující a museli jsme se více věnovat vysvětlování pojmů. Ke každé položce měla třída co říci. Tak jako v první skupině, i tady jsme se museli hodně bavit o investicích.

Vzhledem k tomu, že nám zůstalo už jen asi 10 minut do konce hodiny, nezačínala jsem druhou aktivitu, tu jsem si nechala do další hodiny.

V další hodině jsem rozdělila žáky opět do libovolných 4 skupin, nechala je chvíli debatovat a sestavovat rozpočty rodin. Společně jsme rozebrali otázky z pracovních listů. Opět jsme se zastavili na jídle pro čtyřčlennou rodinu. Počítali jsme jednotlivé položky, žáci odhadovali, kolik co stojí. Vlastně sestavení a výpočet jen jídla na celý měsíc nám pokryl většinu hodiny. Aktivitu jsme dokončili. Byl znát rozdíl mezi tím, když jsem v jedné třídě o rozpočtu už mluvila a ve druhé o nich slyšeli poprvé.

PRACOVNÍ LIST k tématu RODINNÝ ROZPOČET

2. stupeň ZŠ

INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE – práce v hodině

Zařad'te do tabulky následující položky:

mzda, daň z úroků, občasné přivýdělky, úroky z uložené částky, voda, zimní kabát, plyn, platba za lekce angličtiny, nákup zlaté cihly, finanční dar od babičky, nákup dárků k narozeninám, výhra 200 Kč v běžce soutěži, hypotéka, platba školného, zimní obuv, koupě uměleckého obrazu

PŘÍJMY	VÝDAJE	INVESTICE

Spojte příslušný vztah příjmů a výdajů s odpovídajícím typem rozpočtu:

příjmy > výdaje

příjmy < výdaje

deficitní rozpočet

vyrovnaný rozpočet

3.2 ABC / Participativní rozpočet do škol

Název/téma aktivity	ABC / Participativní rozpočet do škol
Zpracoval/a	Mgr. Lukáš Novák
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci. Kompetence občanská, kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní.
Forma/metoda	Online výuka.
Pomůcky	PC, komunikační prostředí ZOOM – tabule
Postup	Žáci jsou seznámeni s aktivitou ABC, respektive KRIS-KROS. Učitel napíše na online tabuli pojem pro celou třídu nebo rozdělí třídu do skupin a každá pracuje samostatně nebo každá skupina může pracovat na různém pojmu. Úkolem žáků je vymyslet takové pojmy/slova (jakýkoliv slovní druh), které s daným hlavním pojmem souvisí a nachází se v něm písmenko z hlavního pojmu. Úkolem je využít všechna písmena hlavního pojmu. Podle využití učitel aktivitu ukončí – pokud pracuje celá třída, může po každém slově následovat dovysvětlení, jak slovo s hlavním pojmem souvisí, pokud učitel zvolí skupinovou práci, aktivita může být ukončena skupinovými prezentacemi. Tuto aktivitu lze využít pro jakékoli téma. V tomto případě jsou seznámeni s projektem Participativní rozpočet do škol – za tímto účelem vzniklo i školní video, které je dětem představeno. Po zhlédnutí videa jsou na tabuli napsána slova „Participativní rozpočet“. Slova jsou orientována svisle a s dostatečnými rozestupy po stranách a mezerou, aby byl vytvořen dostatek místa pro práci dětí. Následně jsou děti vyzvány, aby k aktivitě přistoupily kombinovaným způsobem, tedy aby k písmenům uváděly jak pojmy týkající se toho, co by ve škole chtěly, tak způsobem aktivního občana, který může svou činností něco ovlivnit nebo změnit. V tomto případě ve své škole.
Doporučení pro realizaci	Je dobré dětem říci, že by každý měl mít své písmenko. Na toto písmenko navázat pojem nějakou svou barvou, stylem písma, aby celkový výstup třídy byl i graficky zajímavý. Je také dobré, aby si každý svůj pojem i označil, například iniciály, aby měl vyučující přehled, kdo se třeba ještě do vytváření KRIS-KROSU nezapojil, ...

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivita byla nejdříve realizována v 6. ročníku v hodině občanské výchovy. Aktivita proběhla dobře a z hodiny vznikl pěkný výstup ABC (KRIS-KROS), viz příloha. V případě, že měli žáci technické problémy, mezi které zpravidla při online výuce patří práce na telefonu nebo nefungující mikrofon, tak byli vyzváni, aby svůj příspěvek napsali do chatu nebo požádali spolužáka o spolupráci. Někdy museli být žáci učitelem upozorněni, aby se nad svým pojmem ještě zamysleli, popř. ho upravili, protože to například nedávalo smysl, pojem již byl zmíněn nebo se jednalo jen o jeho drobnou modifikaci.

Aktivita byla následně realizována v 9. ročníku v hodině občanské výchovy. Aktivita i zde proběhla dobře a z hodiny vznikl rovněž pěkný výstup ABC (KRIS-KROS). Žáci 6. ročníku téma Participativního rozpočtu uchopili poměrně hodně materialisticky, nedařilo se v nich probudit jakýsi proaktivní občanský přístup, který byl v zadání práce také zmíněn. Toto bylo žákům 9. ročníku zdůrazněno asi více, než bylo třeba, protože výsledná aktivita ABC (KRIS-KROS) této třídy nakonec byla hlavně o těch pojmech politických, někdy s aktivním občanstvím vlastně vůbec nesouvisejících. Opět se ukázalo, že učitel může mít na děti někdy opravdu velký vliv, třebaže se jedná už o devátáky.

Příloha:

kam p aň O.P.	
obč a n L.R	
r ADIKALISMUS V. C.	
s t rana E. OM.	
kap i talismus M. CH.	
Cenzura J. L.	
komun i smus V. J.	
p ráva Terka D.	
p a rlament L.G.	
občans t ví E. OM.	
pol i tik P.S	
v olby J.J	
n árod L.R.	
sd í lení A.D.	
	demokracie L. N.
	t o talita E.Š.
	Z eman M.H
	p olitika H.Z
	sv o boda V.N.
	Č lenství M.P.
	federac e L.S
	ús t ava A.B.

3.3 Peníze a skrupule

Název/téma aktivity	Peníze a skrupule						
Zpracoval/a	Mgr. Ivo Řezáč, MBA, LL.M.						
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	<p>Klíčové kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> • občanská • k řešení problémů • komunikativní • sociální a personální <p>VO-9-1-06 - vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi.</p>						
Forma/metoda	Práce ve dvojicích, skupinová práce/diskuze						
Pomůcky	Text s příklady situací, škála selfreportu						
Postup	<p>1. Učitel nejprve každému žákovi rozdá sebehodnotící škálu, na které má vyznačit, jak by se rozhodl:</p> <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td colspan="3">Pokud mohu, jsem ochoten darovat peníze pro dobrou věc.</td> </tr> <tr> <td style="width: 33%;">Nikdy.</td> <td style="width: 33%;">Pouze tehdy, když z toho něco budu mít.</td> <td style="width: 33%;">Vždy, bez ohledu na to, zda z toho budu mít prospěch.</td> </tr> </table> <p>Diskuze nad tématem darování, k čemu slouží, při jakých příležitostech toto děláme (Vánoce, svátky, narozeniny, ...) a hlavně proč toto děláme, co nás k tomu motivuje.</p> <p>2. Aktivita „Peníze a skrupule“ – žáci ve dvojicích/menších skupinách dostanou text s příklady situací:</p> <p>Dostal jsi k narozeninám 500 Kč. Oslovil tě člověk a žádá o příspěvek na Červený kříž. Dáš mu nějaké peníze? A když ano, kolik?</p> <p>Jeden žák vaší třídy si přinesl 200 Kč, za které chtěl odpoledne koupit dárek své mamince k narozeninám. Peníze se mu však ve třídě ztratily. Někdo navrhl, že byste se na spolužáka mohli složit. Dáš při sbírce nějaké peníze? Proč? A pokud ano, tak kolik?</p> <p>Soused je ve finanční nouzi a potřebuje peníze, aby si mohl zaplatit obědy ve škole. Chce po tobě 500 Kč. Rozhoduješ se, zda mu peníze půjčíš nebo daruješ?</p> <p>Žáci hledají řešení situací.</p> <p>3. Prezentace a zdůvodňování řešení situací spojená s diskuzí.</p> <p>4. Návrat k sebehodnotící škále, případná úprava odpovědí.</p>	Pokud mohu, jsem ochoten darovat peníze pro dobrou věc.			Nikdy.	Pouze tehdy, když z toho něco budu mít.	Vždy, bez ohledu na to, zda z toho budu mít prospěch.
Pokud mohu, jsem ochoten darovat peníze pro dobrou věc.							
Nikdy.	Pouze tehdy, když z toho něco budu mít.	Vždy, bez ohledu na to, zda z toho budu mít prospěch.					
Poznámka	Darování peněz, aktivita používá k výrokům pro zachycení ochoty pomoci druhým-indikátory, které v tomto případě ukazují variaci mezi jednáním,						

	<p>kdy jedince není ochoten pomáhat, pomáhá, ale jenom tehdy, když z toho má určitý prospěch a jednáním prosociálním. Jedná se o rozvíjení postojů založených na altruismu, péči o druhé, připravenosti pomoci, soucitu.</p> <p>Použitý příklad ukazuje použití škály v závěru aktivity, kdy umožní žákovi na základě jeho sebehodnocení zaznamenat aktuální stav v rámci daného postoje, posoudit jeho současnou pozici na dlouhodobější cestě k prosociálnímu jednání.</p> <p>Díky komplexnímu pojetí klíčových kompetencí (KK) je kromě KK občanské (zde chápe základní principy, na nichž spočívají společenské normy, a poskytne dle svých možností účinnou pomoc) může být rozvíjena také KK k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální.</p> <p>(Aktivita „Peníze a skrupule zpracována dle PIKE, G. Cvičení a hry pro globální výchovu II. Praha, 2009)</p>
--	---

Reflexe a doporučení pro výuku:

Pro tuto aktivitu jsem vybral žáky 6. ročníku, jelikož podobnou aktivitu s nimi v hodinách probírám.

Dobře, že jsem hned v první pilotáži zvolil časovou dotaci dvou vyučovacími hodin. Žáky jsem rozdělil po dvojicích do lavic. Nejprve každý dostal Sebehodnotící škálu, kde měl zakroužkovat modře jednu ze tří možností, jak by se zachoval.

Poté jsme společně začali diskuzi na téma darování – proč to děláme a co nás k tomu motivuje.

Následně dostali do lavice/dvojice list s jednotlivými modelovými situacemi a pracovní list k zapsání odpovědí. Poradil jsem jim, ať v prvním kole udělají otázky, kterým jasně rozumí, a poté ať se teprve vrhnou na ty, které jim nejsou moc jasné – např. 18 s daňovým přiznáním, to většina nevěděla, co to je. Většinou odpovědi zabraly celou hodinu – nestačila mi odpověď ano, přijmu/vezmu/apod., ale chtěl jsem po nich i PROČ ano/ne a to ještě min. celou jednou větou.

Druhou vyučovací hodinu jsme se věnovali prezentaci jednotlivých otázek a odpovědí spojenou s diskuzí.

Myslím, že těmito otázkami a hlavně odpověďmi „prozřela“ minimálně polovina žáků, neboť pak v závěrečné úpravě Sebehodnotící škály se posunuly k „větší přejícnosti“ při darování peněz pro dobrou věc.

Druhá pilotáž probíhala obdobně. Já sám jsem z důvodů objasňování jednotlivých otázek prakticky celou hodinu obcházel ve třídě skupinky a pomáhal/vysvětloval otázky tak, aby odpovědi byly ještě propracovanější/smýsluplnější než v první pilotáži, kde jsem tomu spíše nechával volnější průběh.

Tato má práce vedla žáky k lepším výsledkům/objasněním než v první pilotáži.

V časové tísní je také možné přistoupit k zeštíhlení otázek – např. z 20 na 10.

PRACOVNÍ LIST

OTÁZKY A PROBLÉMY KOLEM PENĚŽ

1. Na ulici leží pětikoruna. Co uděláš?
2. V samoobsluze ti pokladní nezapočetla bonboniéru v ceně 50 korun. Co uděláš?
3. V obchodě s potravinami, které patří otci tvého kamaráda, se spletli a ošidili se o pět korun. Co uděláš?
4. Dostal jsi k narozeninám 500 korun. Oslovil tě člověk a žádá o příspěvek na Červený kříž. Dáš mu nějaké peníze? A když ano, kolik?
5. Hrajete pro zábavu karty. Někdo navrhne, že budete hrát o peníze. Co uděláš?
6. Jeden žák vaší třídy si přinesl 200 korun, za které chtěl koupit odpoledne dárek svému otci. Peníze se mu ve třídě ztratily. Někdo navrhl, že byste se na spolužáka mohli složit. Dáš při sbírce nějaké peníze? Proč? A pokud ano, tak kolik?
7. Vyrostl jsi ze své oblíbené bundy. Byla dost drahá a je pořád ve výborném stavu. Prodáš ji, nebo ji věnuješ centru, které se stará o bezdomovce?
8. Při cestě do středu města tě oslovil mladý člověk a prosil tě o nějaké peníze. Co uděláš?
9. Patnáctiletý kamarád tě požádal, abys mu půjčil 50 korun na cigarety. Co uděláš?
10. Dostihy se ti moc nelíbí, bývají při nich poranění koně. Nicméně, někdo ti dal dobrý tip, na kterého koně vsadit. Co uděláš?
11. Můžeš si vybrat, zda chceš k narozeninám překvapení, nebo peníze. Co si vybereš? Proč?
12. V pokladně hradu se tě zeptali, kolik je ti let. Vypadáš mladší, než ti skutečně je. Můžeš tak získat levnější vstup. Co uděláš?
13. Představ si něco, co bys opravdu nechtěl dělat. Potom přemýšlej, kolik by ti museli zaplatit, abys to udělal.
14. Kamarád tě požádal o půjčku 500 korun, které ti ovšem nebude schopen vrátit několik měsíců. Půjčíš mu a řekneš si jen o půjčenou sumu, nebo si k ní připočítáš úroky?
15. Nedávno ses dověděl o využívání dětské práce v Thajsku. Levné rádio, které si chceš koupit, bylo v Thajsku vyrobeno. Co uděláš?
16. Zoufale sháníš peníze na nové šaty. Spolužačka ti nabídla peníze za to, že jí pomůžeš podvádět při zkouškách. Co uděláš?
17. Vidíš 500 korun ležících na něčí zahrádce před domem. Co uděláš?
18. Starší kamarád vydělal jednorázovou prací dost peněz. Váhá, zda tyto peníze uvést v daňovém priznání. Co mu poradíš?
19. Tvoje matka je vysoce kvalifikovaná lékařka a v jeden okamžik dostala dvě nabídky zaměstnání. Jedna nabídka je práce pro společnost vyvíjející nové zbraně a je velice dobře finančně ohodnocena. Druhá je profesorské místo na univerzitě s platem polovičním oproti první nabídce. Které místo by sis přál, aby matka přijala?
20. Jste s přáteli na prázdninách a objevili jste způsob, jak se zadarmo dostat do zábavního parku. Co uděláš?

3.4 Spravedlivé dělení

Název/téma aktivity	Spravedlivé dělení
Zpracoval/a	Mgr. Václav Káňa
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu. Kompetence komunikativní, kompetence občanská, kompetence sociální a personální.
Forma/metoda	Diskuze, vysvětlování, opírání se o vlastní názor a zkušenosti i zkušenosti ostatních
Pomůcky	PC, připojení k internetu, tabulka na rozdělení výhry 50 000,-Kč
Postup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod <ul style="list-style-type: none"> - začneme motivační částí, ve které se všech žáků zeptáme, zda už někdy něco vyhráli (stírací losy, tombola, sportovní sázky...) a jak naložili s výhrou - poté všem žákům sdělíme, že každý z nich vyhrál 50 000,-Kč - mají za úkol rozhodnout se, co s výhrou udělají, jak s majetkem naloží 2. Diskuze <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí se diskuze k jednotlivým položkám v tabulce - žáci se musí zamyslet nad tím, zda je vhodné obdarovat kamaráda nějakým darem, zda dát něco na charitu a proč? Není lepší nechat si všechno pro sebe? 3. Závěr <ul style="list-style-type: none"> • Žáci postupně vyplní tabulku, ale je vhodné jim ji ponechat třeba do příští hodiny, aby se nad daným problémem mohli ještě zamyslet
Doporučení pro realizaci	Při prezenční výuce nakopírovat tabulku všem žákům, při distanční výuce postačí tabulka v elektronické verzi, do které žáci mohou vepisovat na PC. Je třeba delší doba na promyšlení celého rozpočtu, zvážit pro a proti. Vhodné rozebrat klady a zápory např. charity a zkušenosti s ní.

Spravedlivé dělení

Vyhrál jsi 50 000 Kč. Je to hodně peněz a ty se musíš rozhodnout, co s nimi uděláš. Můžeš se rozhodnout buď pro jednu věc nebo kombinaci více věcí.

	Spořicí účet	Elektronika	Výlet	Nové oblečení, šperky	Dárek pro kamaráda/kamarádku	Charita
Výše příspěvku →						
Výhody →						
Nevýhody →						

Reflexe a doporučení pro výuku:

Výuka probíhala v 9. třídě online. Žáci se hned od začátku chlubili výhrami se stíracími losy. Nicméně výhry byly v řádech desetikorun. Při představě výhry 50 000,- Kč se někteří žáci začali radovat a živě si sumu představovali. Dle očekávání se nejdříve přihlásili o slovo ti žáci, kteří by měli v úmyslu při přerozdělování finanční částky myslet především na sebe. Poté se dostali ke slovu ti žáci, kteří mají alespoň nějakou zkušenost s charitou a s tou zkušeností se pochlubili. V této třídě jsme se k aktivitě vrátili ještě jednou za týden, kdy si mezitím někteří žáci tabulku doma dle svého uvážení doplnili a teprve poté nám ji představili a odůvodnili.

Při druhé online hodině, opět v 9. třídě, probíhala výuka velmi aktivně. Také zde se žáci chlubili stíracími losy, ale opět to nebyla žádná závratná výhra. Při představě mít 50 000,- Kč se hned dva žáci přiznali, že by si je raději nechali celé na budoucí studia, protože jim nic nechybí. Zbytek třídy porovnával možnost koupit něco kamarádovi, který by si daru možná ani nevážil, a charity, se kterou ale nemají zkušenosti. Nelze také věřit tomu, že peníze, které na charitu věnujete, opravdu skončí tam, kam měly být směřovány. Také s touto třídou jsme se k doplněné tabulce vrátili ještě za týden.

4. MEDIÁLNÍ GRAMOTNOST

4.1 Product placement

Název/téma aktivity	Product placement
Zpracoval/a	Mgr. Vladěna Zezulová
Cíl aktivity	VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.
Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	Kompetence občanská, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.
Forma/metoda	Práce s filmovými ukázkami, skupinová práce, hraní rolí, vysvětlování
Pomůcky	PC s připojením k internetu, dataprojektor, ukázky z filmů
Postup	<p>Před puštěním ukázek žákům napíšu otázky na tabuli. Žáci si připraví sešity, aby si mohli plynule dělat poznámky. Otázky jsou následující: Jakých výrobků/značek jste si v ukázkách všimli? Proč se tam tyto značky objevily? Víte o jiných filmech, kde byly také viditelné značky výrobků?</p> <p>Poté žákům pustím ukázky: James Bond (https://www.youtube.com/watch?v=M7HatgACLaM) a Transformers 4 (https://www.youtube.com/watch?v=ilVKQV0sJ-8). Odprezentujeme si jejich odpovědi, proběhne diskuze.</p> <p>Po ukázkách a diskuzi jim pustím na vysvětlení PP část z dokumentu PP v českém filmu 1989-2015: https://www.youtube.com/watch?v=_Y4K6ksc1qo</p> <p>Po zhlédnutí části dokumentu je nechám rozdělit do libovolných minimálně tří skupin, ve kterých bude jejich úkolem sehrát scénku, ve které představí určitý výrobek nebo značku. Poradím jim, že mohou využívat vlastní věci. Po čase určeném k realizaci scénky (max. 10 min) si scénky předvedeme.</p> <p>Na závěr uděláme ústní reflexi k hraní scének.</p>
Poznámka	Aktivita vychází z materiálu „Přepište scénář“ – dostupné zde: https://clanky.rvp.cz/clanek/k/z/2381/PREPISTE-SCENAR.html/

Reflexe a doporučení pro výuku:

V první části aktivity o PP mi přišlo, že deváťáci už moc dobře tématu rozumějí a při napsání tématu na tabuli sami uváděli, kde se s tím setkali. Přesto jsme si pustili první ukázkou. Po první ukázce mi začali říkat, jakých značek si všimli. Myslela jsem si, že nejprve pustím obě ukázky, ale tato malá změna plánu ničemu neškodila. Odpověděli jsme si tedy na všechny otázky. Pustila jsem druhou ukázkou. Tam nebyly skoro žádné produkty, a když, tak neznámé (možná i neexistující). Na poslední otázku nebylo už třeba odpovídat. Pustili jsme si třetí video, ve kterém je PP v českém filmu ukázán a více rozvinut. Z tohoto dokumentu jsem použila jen pár minut (asi 8), aby nám zbyl čas na hraní scének.

Žáky jsem nechala rozdělit do libovolných skupin, ve kterých se budou cítit příjemně a sdělila jim zadání. Očividně nečekali, že budou vymýšlet scénky a přehrávat je. Rozdělili se na tři skupiny po šesti žácích. Příprava proběhla poměrně rychle a dobře. Při přehrávání jsme viděli produkt učebnice Beste Freunde, nealko pivo a poslední skupinka předváděla v krátkém skeči několik produktů naráz. Ostatní skupinky, které zrovna nepředváděly, měly za úkol uhodnout, o který produkt se jedná. Všechny tři skupiny se úkolu zhostily perfektně. Jednotlivě asi netřeba hodnotit.

Mimo reflexi jsme stihli vše, co bylo v plánu.

4.2 Titulky

Název/téma aktivity	Titulky
Zpracoval/a	Mgr. Blanka Dvořáková
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	Klíčové kompetence <ul style="list-style-type: none">• sociální a personální• komunikativní• občanská VO-9-1-03 VO-9-1-05 VO-9-1-06 VO-9-4-05 <i>Pro první pilotáž: D-9-8-01, D-9-7-02, D-9-7-05</i>
Forma/metoda	Práce ve dvojicích/skupinách, diskuze
Pomůcky	Fotografie situací, dataprojektor
Postup	<ol style="list-style-type: none">1. Do dvojic/případně skupin po cca 4 žácích učitel rozdá fotografie situací. Úkolem žáků je ke každé fotografii napsat titulek, který bude vůči situaci na fotografii pozitivní, a titulek, který bude negativní.2. Prezentace práce skupin/dvojic, diskuze o titulcích podporujících stereotypy a předsudky.3. Lze představit příklady takových titulků v novinách, např. zde: https://hlidacipes.org/top-11-nejbizarnějších-titulku-v-ceskych-denících-na-tema-bezenci-plus-1744-dalsich/4. Obecnější diskuze nad tematikou předsudků a stereotypů ve společnosti.
Poznámka	Aktivita dle materiálu: Teaching Controversial Issues (2018)

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivitu jsem poprvé vyzkoušela v 9. třídě při výuce o Československu v období komunistické totality. Vybrala jsem několik fotografií z tohoto období, které žáci dostali vytištěné, a vysvětlila jim úkol: ve dvojici napsat dva novinové titulky k fotografii, jeden pozitivní a druhý negativní. Na splnění zadání dostali omezený časový limit pět minut. Poté jsme si fotografie postupně promítali dataprojektorem na tabuli a každá dvojice četla své titulky. U jednotlivých obrázků se rozvinula spontánní diskuze, při které se žáci snažili fotografii časově přesně zařadit a také se zamýšleli nad okolnostmi či periodikou, ve kterých mohl být titulek napsán. V názorech dětí často zněla slova jako komunistická propaganda, tendenční noviny, nesvoboda, cenzura či manipulace.

Celou aktivitu jsme ukončili závěrečnou reflexí, při které měl každý možnost vyjádřit svůj pocit či názor, který v něm hodina zanechala. Žáci hodnotili aktivitu velmi kladně, a kromě zajímavé formy opakování učiva ocenili především nový poznatek, jak je možné manipulovat s informacemi a jak média ovlivňují názory veřejnosti.

Aktivita vyvolala ve třídě nečekaný zájem, téměř všichni žáci se do ní zapojili, kladli doplňující otázky a vzájemně si odpovídali. Nakonec jsme takto strávili téměř celou vyučovací hodinu. Aktivitu bych doporučovala k tématům, o kterých má třída již určité znalosti. Bylo vidět, že žáci, kterým chybí historické souvislosti k tématu, tápou a potřebovali poradit.

Druhá pilotáž proběhla v 7. třídě ve výchově k občanství. Vybrala jsem fotografie, které se vztahují k tématu homosexualita. Žáci dostali do dvojice vytištěné obrázky, zadání úkolu bylo stejné jako při první pilotáži.

Také v této třídě aktivita žáky zaujala a některé dvojice byly ve vymýšlení titulků nápadité. Po přečtení jednotlivých titulků následovala diskuze, ve které se žáci zamýšleli nad tím, jak velkou roli mají média na utváření jejich názorů. Žáci se shodli, že celé články nečtou a často se podívají jen na titulky, když otevírají webové prohlížeče. Od žáků při diskuzi zazněla slova jako manipulace či fake news. Druhou rovinou diskuze pak byly stereotypy myšlení a názorů na téma homosexualita, adopce dětí a manželství homosexuálů. I v tomto případě je dobré, když má učitel připravené informace či podpurné materiály, aby žákům předal pravdivé informace k danému tématu.

Aktivita se v obou pilotážích osvědčila a v budoucnu ji plánuji v hodinách opakovaně používat. Žáky přitáhla k tématu a v obou případech otevřela živou diskusi, do které se žáci se zájmem zapojili.

Dohoda se zachránci

Dnes se setkali náš prezident Gottwald a prezident osvoboditelů Stalin. Je to pozitivní chvíle pro nás všechny. Všichni se radujeme nad spoluprací naší země a SSSR. Začíná znovu doba lidských práv, blahobytu a rozvoje naší země. Na tuhle chvíli budeme vzpomínat ještě dlouho.

Sláva našim zachráncům!

Začátek bezpráví

Dnes padla dohoda mezi naší zemí a SSSR. Začíná doba, kterou jsme nečekali. Připravme se občane na bezpráví, práci a ovládnutí jednou stranou. Svobodu dlouho neuvídíme.

Zrada zachránců.

- RODINU MŮŽE TVORIT JEN MUŽ A ŽENA
+ ROVNOPRAVNOST PRO VŠECHNY

4.3 Fake news

4.3.1 Mediální sdělení – Fake news

Název/téma aktivity	Mediální sdělení – Fake news
Zpracoval/a	Mgr. Petr Hájek
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	ICT-9-1-01 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. ICT-9-2-05 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě. Kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů, kompetence k učení.
Forma/metoda	Tvorba mediálního sdělení, skupinová práce, diskuze
Pomůcky	Tablety, PC, chytrý telefon
Postup	1. Žáci dostanou za úkol vytvořit falešnou zprávu, k dispozici mají online nástroje – https://breakyourownnews.com a https://www.thefakenewsgenerator.com/ 2. Žáci prezentují své práce a vysvětlí, jak postupovali a proč je zpráva falešná. 3. Žáci společně tvoří pravidla o tom, jak bychom měli ověřovat informace, které používáme.
Doporučení pro realizaci	Hodinu spojuji s hodinou informatiky, lze využít jako úvod do problematiky fake news, se staršími žáky doporučuji spojit s problematikou propagandy.

Reflexe a doporučení pro výuku:

Tuto aktivitu jsem začal používat už při svých pedagogických začátcích, kdy jsem byl často překvapen, jak žáci při zpracování domácích úkolů nebo referátů používají zjevné hlouposti. V průběhu let se daná problematika začala „popularizovat“, téma se stalo rizikem a tzv. hybridní hrozbou pro společnost. Danou aktivitu používám především v 7. ročníku, kde se s danou problematikou seznamujeme.

Žáci pro své výtvořky používají především aplikaci dostupnou zde:

<https://www.thefakenewsgenerator.com/>

Vytvořit zdání seriózní zprávy ze zpravodajského portálu je prostřednictvím aplikace velmi snadné. Stačí vybrat či nahrát obrázek, doplnit text a hned máte k dispozici profesionálně se tvářící zpravodajství.

Podobně můžete vytvořit screenshot z falešných videozpráv. Pomůže vám web <https://breakyourownnews.com>.

Pro demonstrační účely si můžeme vytvořit i celý falešný facebookový nebo instagramový profil. Pro falešné profily v sociálních sítích žáci mohou použít i falešné obličej. Třeba tahle služba dokáže vygenerovat falešný fotorealistický obličej <https://thispersondoesnotexist.com/> Tito lidé jsou kompletně vygenerováni počítačem. Pokud máte v hodině čas, mohou žáci zkusit odhalovat skutečné obličej a ty, které jsou vygenerovány: <https://www.whichfaceisreal.com>

Dokonce můžete vytvořit i falešnou komunikaci mezi lidmi, třeba zde: <https://ifaketextmessage.com/>

Tvorba takové zpráva je pro žáky zábavou. Sedmáci tvoří většinou zprávy, které jsou na první pohled falešné a fantaskní, občas však dokáží vytvořit opravdu zajímavé výtvoř. Např. jedna žákyně vytvořila zprávu o tom, že se v Brně oficiálně zakáže používat slovo tramvaj. Podstatné však je, že žáci musí vysvětlit ostatním, že zprávy jsou skutečně falešné a že podvrhnout, zfalšovat, změnit libovolnou informaci je dnes velmi snadné a rychlé. Ve druhé části lekce se tak soustředíme na zdůvodnění. Vysvětlíme ostatním, jaké nástroje jsme použili, jak snadné je jejich používání a jak dlouho nám to trvalo. Žáci musí být schopni vysvětlit, jak při tvorbě fake news postupovali a jaké jsou strategie při odhalování těchto zpráv.

Se staršími žáky na tuto aktivitu navazují s problematikou propagandy a dezinformací. Doporučuji také s žáky projít lekce na stránkách www.jsns.cz (Jeden svět na školách). Stránky nabízejí velké množství videí, od krátkých minutových až po hodinové. Ke každému videu jsou přiloženy další soubory, kde je vysvětlen kontext a metodika, jak můžeme s videem pracovat. JSNS je zdarma, patří pod neziskovou organizaci Člověk v tísni, ale musíte s organizací podepsat smlouvu.

Doporučuji si projít s žáky i tento test na stránkách e-bezpečí: <https://e-bezpeci.cz/hoaxy/>

Se staršími žáky mám zkušenost, že je potřeba dobře rozlišovat mezi pojmy:

Misinformace – chybná informace, nevědomě vytvořená – jedná se o chybu, kterou může udělat kdokoliv, aniž by to tužil.

Dezinformace – vědomé šíření lží, které však stojí na nějakém reálném základu.

Fake news – zcela vymyšlená zpráva.

Hoax – je to fake news, které se vyznačuje poplašností, snaží se působit na emoce (především na strach) a vyvolat určitou reakci.

Propaganda – bývá spojena se státem, jedná se o manipulace, je určena společnosti.

Pro starší žáky jsem vytvořil interaktivní infografiku, ve které jsem použil lekci *Kovyho mediální ring* ze stránek www.jsns.cz která rozebírá základní otázky pro konzumaci informací: Kdo? Co? Komu? Jak? Proč? S žáky pak rozebíráme ukázky současné ruské propagandy. Některé z ukázek se týkají přímo konfliktu s Ukrajinou.

<https://view.genial.ly/5bffc7c84a56bc02026d2add/interactive-content-propaganda>

V ukázkách, které najdete v infografice, žáky nejvíce zaujala píseň ruské zpěvačky, která na sobě střídala ukrajinské a ruské barvy vždy v kontextu daného záběru. Velmi jsem ocenil, že žáci dokázali tuto techniku dobře popsat i s definováním cíle daného propagandistického videa.

Jeden rok jsem výslednou aktivitu nechal žáky prezentovat v jiných třídách, přičemž některé ze zpráv byly reálné a žáci tedy určovali, které zprávy jsou pravdivé a které nikoliv. Pokud máte žáky, kteří jsou tohoto schopni – u nás ve škole systematicky s prezentačními dovednostmi pracujeme – je to nejlepší způsob, jak žákovské práce prezentovat.

Ideální je také propojit téma s dalšími předměty – v informatice ověřujeme důvěryhodnost webových stránek, v dějepise si ukazujeme historické ukázky propagandy (např. z 1. světové války), ve fyzice rozebíráme problematiku fenoménu jako jsou flatEarth či chemtrails. Témata se dají najít napříč všemi předměty.

4.3.2 Pravda nebo lež

Název/téma aktivity	Pravda nebo lež
Zpracoval/a	Ing. Pavlína Trumpešová
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí. Kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů, kompetence k učení.
Forma/metoda	Skupinová práce, vysvětlování.
Pomůcky	Na úvod hodiny PC s projektořem, tablety či mobilní telefony pro každou skupinu, psací potřeby, papír (A4 či A3)
Postup	<p>Nejprve se žáci seznámí se základními pojmy. Je nutné vysvětlit pojem FAKE NEWS (zdánlivě uvěřitelné věci) či řetězové zprávy. Vysvětlit, jakým způsobem na tyto informace reagovat.</p> <p>Schopnost odlišit od sebe pravdu a lež si vyzkouší na stránkách: https://landing.adobe.com/en/na/products/creative-cloud/69308-real-or-photoshop/index.html http://www.fakeaphoto.com/real-or-fake-photo-game/</p> <p>Žáky rozdělit po třech do skupin (mohou být i čtyřčlenné či dvoučlenné), každá skupina se od vyučujícího dozví, kterou ze dvou variant úkolu bude tvořit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pravdivou zprávu zpracovat tak, aby ostatní spolužáky přesvědčili o tom, že se jedná o lež. 2. Nepravdivou zprávu zpracovat tak, aby ostatní spolužáky přesvědčili o tom, že se jedná o pravdu. <p>Zadání úkolu: Připravit pro spolužáky zprávu – minimální délka 5 vět, maximální 10 vět. Na sepsání zprávy mají žáci 20 minut. Mohou si zdroj zprávy vyhledat na tabletu či mobilním telefonu.</p> <p>Reflexe – skupina si zvolí jednoho zástupce, který se zprávou seznámí ostatní spolužáky. Ti potom hlasují, zda zprávu považují za pravdivou či nepravdivou.</p> <p>Vyučující hlasování vyhodnotí až po prezentaci všech skupin.</p>
Doporučení pro realizaci	Délka aktivity – 30-35 minut (záleží na počtu skupin, které prezentují své zprávy). Aktivita je vhodná i pro žáky nižších ročníků druhého stupně.

	Před danou aktivitou doporučuji zařadit jednu vyučovací hodinu (především u 6. a 7. ročníku), kde se žáci seznámí se základními pojmy a vyzkouší si na příslušných webech rozlišovat pravdu a lež.
--	--

Reflexe a doporučení pro výuku:

Aktivitu FAKE NEWS jsem vyzkoušela s žáky 7. ročníku. Celkový počet žáků 17, z toho 4 hoši.

Nejprve jsem žáky seznámila s pojmy FAKE NEWS (zdánlivě uvěřitelné věci) či řetězové zprávy. Vysvětlili jsme si, jakým způsobem na tyto informace reagovat.

Schopnost odlišit od sebe pravdu a lež si žáci vyzkoušeli na webové stránce:

<https://landing.adobe.com/en/na/products/creative-cloud/69308-real-or-photoshop/index.html>

Sledovali jednotlivé fotografie a hodnotili, zda se jedná o pravdu či fikci.

Vlastní aktivita:

Žáky jsem rozdělila do pěti skupin po třech a šestá skupina zůstala dvojčlenná.

Vysvětlila jsem jim, že mají připravit pro spolužáky zprávu o délce minimálně 5 vět a maximálně 10 vět. Na vypracování jsem stanovila čas 20 minut. Zdroj si mohli vyhledat pomocí mobilních telefonů.

Každé skupině jsem předala napsané informace, kterou ze dvou variant úkolu bude tvořit:

1. Pravdivou zprávu zpracovat tak, aby ostatní spolužáky přesvědčili o tom, že se jedná o lež.
2. Nepravdivou zprávu zpracovat tak, aby ostatní spolužáky přesvědčili o tom, že se jedná o pravdu.

Tři skupiny tedy zpracovávaly pravdivou informaci a tři skupiny pracovaly s nepravdivou zprávou.

Během vyhledávání i sepisování byli žáci velmi aktivní. Zároveň si našli stanoviště co nejdále od ostatních skupin, aby se nestalo, že spolužáci zaslechnou, že zpracovávají pravdivou či nepravdivou zprávu.

Následně si každá skupina vybrala jednoho zástupce, který seznámil spolužáky s jejich zprávou.

Po každé zprávě jsem nechala ostatní spolužáky hlasovat, zda si myslí, že se jedná o pravdu či lež.

Vyhodnocení jsem nechala až po prezentaci všech skupin.

Většinou byly odhady vyrovnané (typovali pravdu i lež), u jedné skupiny téměř všichni poznali nepravdivou informaci, naopak jedna skupina přesvědčila ostatní stoprocentně – označili jejich pravdivou informaci za lež.

Tato aktivita se žákům velmi líbila, dokonce navrhovali, že by si samostatně připravovali tímto způsobem aktuální zprávy do výuky pravidelně.

Z hlediska času je lepší rozdělit aktivitu do dvou vyučovacích hodin. V první proběhne seznámení s tématem a rozlišování fotografií, popřípadě příklady zpráv z webových stránek šířících dezinformace. Ve druhé hodině bude probíhat vlastní aktivita FAKE NEWS.

4.4 Obraz v sociálních sítích

Název/téma aktivity	Dolly Parton challenge – náš obraz v sociálních sítích
Zpracoval/a	Mgr. Petr Hájek
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. Kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.
Forma/metoda	Online výuka, práce s textem, diskuse.
Pomůcky	Chytrý telefon, Jamboard, počítač, aplikace na tvorbu koláží
Postup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zjistíme, jak jsou na tom naši žáci, jaké jsou výchozí předpoklady práce. 2. Použijeme Jamboard s těmito otázkami: <ol style="list-style-type: none"> a) Napadlo vás někdy, že lidé nejsou ve skutečnosti takoví, jací se prezentují v sociálních sítích? Co si o tom myslíte? b) Stylizujete se vy sami nějakým způsobem při publikování příspěvků v sociálních sítích? c) Víte, co znamená zkratka IRL? 3. Vytvoříme své foto na profily 4 sociálních sítí – Facebook, Instagram, LinkedIn, Tinder (lze nahradit jinou soc. sítí – především pro mladší žáky). 4. Tvorba dotazníku – Google formuláře – Nakolik odrážejí sociální sítě realitu? 5. Prezentujeme naše výtvary a diskutujeme – možné otázky: Napadlo vás někdy, že lidé nejsou ve skutečnosti takoví, jací se prezentují v sociálních sítích? Stylizujete se vy sami nějakým způsobem při publikování příspěvků v sociálních sítích?
Doporučení pro realizaci	Doporučuji spojit jako projektovou výuku s vyučujícím informatiky – žáci se naučí fotit stylizované záběry, pracovat v aplikacích pro koláže, přidávat text k fotkám, exportovat či sdílet grafiku.

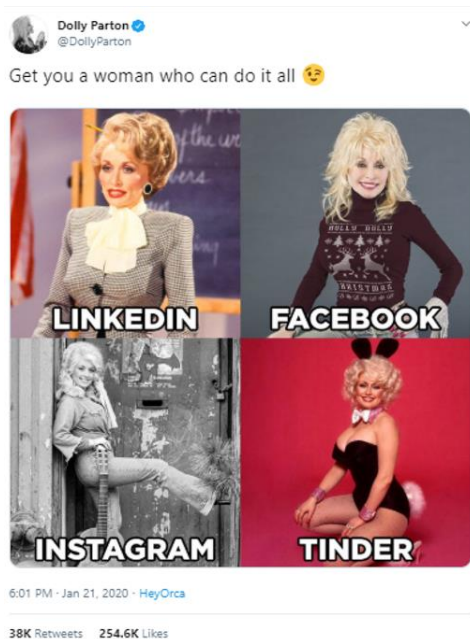
Reflexe a doporučení pro výuku:

Během klasické výuky je příhodné využít ve fázi motivace brainstorming na téma (sebe)prezentace na sítích. Je to pro žáky aktuální a atraktivní téma. Investovat čas do této evokace se určitě vyplatí. V souvislosti s tématem jsme pracovali i s dalšími pojmy, které se k tématu vážou: např. content, boomer, follower. Žáci diskutovali o svých vlastních zkušenostech, a dokonce jsme si ukazovali influencersy, kteří je v současnosti ovlivňují, a popisovali, jakým způsobem vlastně na své fanoušky působí.

Tato aktivita je také vhodná pro užití vlastních mobilních zařízení. Je také dobré, pokud žáci mají prostor tvořit vlastní fotografie přímo ve vyučování. Pokud nemáte k dispozici techniku, lze stáhnout šablony a pracovat s vytištěnými předlohami, třeba zde pro IG:

<https://www.paperzip.co.uk/instagram-template/>

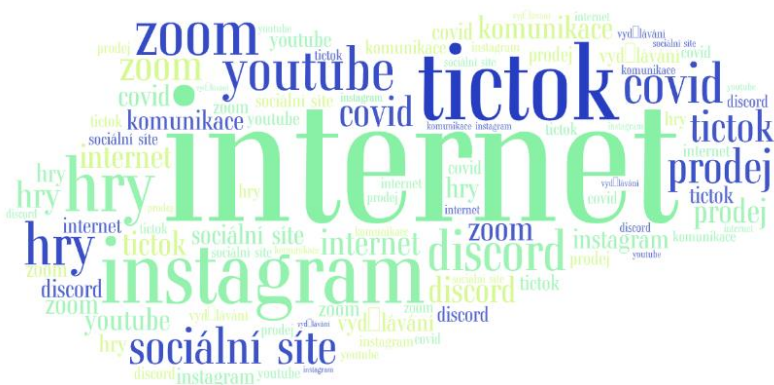
Samotný meme #dollypartonchallenge se v roce 2019 šířil hromadně internetem. Jedná se o koláž čtyř obrázků stejné osoby. Každý z nich je však stylizovaný úplně jinak. LinkedIn je seriózní, Facebook osobnější a uvolněný, Instagram vysoce stylizovaný, plný grafických filtrů a Tinder svůdný.

Pokud budete pracovat s mladšími žáky, je třeba nahradit Tinder. S devátáky, když nepočítám, že Tinder používají, není stylizace „překvapivě“ problém.

Hlavní cíl aktivity se však nemění – uvědomit si, že ne vše, co naši kamarádi a známí sdílejí na sociálních sítích, je reálné a odpovídá jejich osobnosti.

Při užití aktivity v online prostředí jsme opět použili brainstorming, ale nyní jsem využil nástroj Mentimeter. Žáci měli za úkol napsat tři slova, která se pojí s tématem sociálních sítí. Z jejich pojmů jsme vytvořili slovní mrak.

Samotnou tvorbu koláže jsem nechal na žácích v rámci domácí přípravy. Nelze tak sledovat a usměrňovat jejich pokusy. Problémy mají žáci především v rozlišení rozdílů v prezentaci na

Facebooku a IG. Cílem online práce bylo navíc vytvoření online dotazníku, který by nechali žáci vyplnit své kamarády. Jelikož často používáme aplikace Google, tvořili jsme v prostředí formulářů. Otázky žáci tvořili ve skupinách a postupně jsme vybrali tři nejvhodnější (Pro vyučujícího je potřeba znát metodologické zásady tvorby dotazníku, doporučuji např. publikaci Disman: *Jak se vyrábí sociologická znalost*).

Při online výuce se lze zaměřit i přímo na tvorbu memů. Především je zajímavé sledovat jejich životnost – některé jsou pouze krátkým vtípkem na pár dnů, některé se stanou natolik virální, že je znají i lidé, kterým sociální sítě a vůbec život na sítích tolik neříká. Případně nepatří do vhodné bubliny. Pro tvorbu memů lze využít tuto stránku: <https://imgflip.com/memegenerator/Woman-Yelling-At-Cat>. Stačí pak jen doplnit text memu.

4.5 Užití Instagramu a Twitteru

Název/téma aktivity	Užití Instagramu a Twitteru - 17. listopad
Zpracoval/a	Mgr. Petr Hájek
Cíl aktivity Vazba na RVP ZV (očekávaný výstup)	VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu. Kompetence komunikativní, kompetence občanská, kompetence k řešení problémů.
Forma/metoda	Práce s filmovým materiálem – Slavné dny: https://www.televizeseznam.cz/video/slavedny/den-studentu-17-listopad-150747 , diskuze, samostatná práce se zdroji, práce s klíčovými slovy
Pomůcky	Počítač, tablet, chytrý telefon – aplikace https://zeoob.com/ ; případně vlastní papírové šablony
Postup	1. promítneme žákům video – Slavné dny, 2. po shlédnutí filmu mají žáci za úkol vytvořit instagramový post nebo několik twitterových příspěvků z událostí 17. listopadu, 3. vytvoříme kritéria – IG post musí obsahovat 4 vhodné hastagy, musí obsahovat komentář minimálně dvou reálných historických postav, které danou událost zažili či se přímo zapojili, 4. vytvoříme kritéria – Twitter – v 180 znacích je potřeba vytvořit minimálně 5 postů, jinak platí stejná kritéria jako pro IG, není však potřeba komentář historické postavy, jelikož twitterový účet může patřit některé z nich.
Doporučení pro realizaci	Ideální pro použití při online výuce, pokud není k dispozici technika, lze vytvořit a vytisknout šablony pro Instagram i Twitter (stačí na internetu vyhledat „IG templateforprint“ nebo „twittertemplateforprint“.

Reflexe a doporučení pro výuku:

Pro žáky jde většinou o známé prostředí, což může být problém pro některé učitele, protože jde o něco jiného, nového a pro někoho i složitějšího na přípravu. Učí se zde i učitel. Pro žáky je to kromě získaných znalostí i nabytí dovednosti technického, komunikačního a sociálního charakteru.

Při online výuce jsem neměl možnost kontrolovat průběh práce. Žáci měli zadaná kritéria a podle nich pracovali. Prezentace prací probíhala online v aplikaci Padlet (online nástěnka), kde ostatní žáci komentovali výsledné tvory. Především si všimli historických nepřesností – např. Václav Havel by nemohl komentovat pohřeb Jana Opletala. Také doporučuji nezasahovat do výběru roku, i když žáci preferují spíše události roku 1989.

Ukázka (zkuste vyhodnotit, zda student splnil zadání):

Liked by tom and 3201 others
Štěpán Opletal

Včera mi na demonstraci proti nacismu postřelili Němci syna. Nyní leží v nemocnici ve vážném stavu.
#demonstrace #nechcem_nacky #story

... more

View all 3 comment

JO pravda

Add a comment...

18. Listopadu 1989

Při prezenční výuce jsem třídu rozdělil na dvě poloviny. Jedna část měla úkol zpracovat pohledem odpůrců režimu, druhá část pak pohledem příznivců. K tomuto je však potřeba poskytnout žákům příslušné zdroje studijních materiálů – ideální pro spolupráci s dějepisáři.

Obecně je potřeba stanovit vhodný časový rámec, v němž by měl každý žák zvládnout své téma, které pak použije v další fázi. V rámci své skupiny si mohou žáci vzájemně radit a pomáhat. Pomoc učitele by měla být jen v krajních případech.

Žáci z obou polovin pak utvoří dvojice – buď náhodně, nebo je vyberte na základě jejich stylů učení, schopností, osobností. Můžeme také párovat žáky podle rychlosti splnění předcházejícího úkolu. Tímto způsobem máte možnost zadat těm nejrychlejší žákům další rozšiřující úkoly, zatímco ostatní budou ještě pracovat.

Vytvořené dvojice nyní konfrontují své výtvary. Je důležité vytvořit rozumnou časovou lhůtu.

Pokud byste potřebovali nakonec psát i nějaký test, je vhodné, aby dvojice spolupracovali i na něm.

Tým řešitelů

Metodický tým projektu tvořili:

Mgr. Ondřej Kadlec

Mgr. Kateřina Tripalová

PhDr. Radim Štěrba, Ph.D.

Jako pedagogové aktivního občanství v projektu působili:

Mgr. Gabriela Ducháčková, Ph.D.

Mgr. Blanka Dvořáková

Mgr. Tomáš Gaja

Mgr. Petr Hájek

Mgr. Karolína Hrušková

Mgr. Saša Hýsková

Mgr. et Mgr. Zdeněk Julínek

Mgr. Václav Káňa

Mgr. Lukáš Novák

Mgr. Kateřina Pekařová

Mgr. Ivo Řezáč, MBA, LL.M.

Mgr. Bc. Radim Schottl

Mgr. Josef Strouhal

Mgr. Daniela Šmídová

Ing. Pavlína Trumpešová

Mgr. Vladěna Zezulová